

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA
V NITRE**

FAKULTA EKONOMIKY A MANAŽMENTU

2 117839

**KOMPARÁCIA PODMIENOK POSKYTOVANIA ÚVEROV
VO VYBRANÝCH BANKÁCH**

2010

Bc. Eva Jančulová

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA V
NITRE
FAKULTA EKONOMIKY A MANAŽMENTU**

**KOMPARÁCIA PODMIENOK POSKYTOVANIA ÚVEROV
VO VYBRANÝCH BANKÁCH**

Diplomová práca

Študijný program:	Ekonomika podniku
Študijný odbor:	3.3.16 Ekonomika a manažment podniku
Školiace pracovisko:	Katedra financií
Školiteľ:	Ing. Zuzana Čierna, PhD.

Nitra 2010

Bc. Eva Jančulová

ČESTNÉ VYHLÁSENIE

Podpísaná Bc. Eva Jančulová vyhlasujem, že som záverečnú prácu na tému „Komparácia podmienok poskytovania úverov vo vybraných bankách“ vypracovala samostatne s použitím uvedenej literatúry.

Som si vedomý zákonných dôsledkov v prípade, ak uvedené údaje nie sú pravdivé.

V Nitre 13. apríla 2010

.....

podpis autorky DP

POĎAKOVANIE

Touto cestou vyslovujem poďakovanie pani Ing. Zuzane Čiernej, PhD. za odborné vedenie, cenné rady a pripomienky pri vypracovaní mojej diplomovej práce a v neposlednom rade aj pracovníkom VÚB, UniCredit Banky a Tatra Banky za ich trpezlivosť a ochotu pri poskytovaní informácií nevyhnutných pre vypracovanie diplomovej práce.

V Nitre 13. apríla 2010

.....

podpis autorky DP

Abstrakt

Predpokladom vypracovania záverečnej práce bola teoretická príprava, t. j. štúdium odbornej a vedeckej literatúry. Poznatky získané samostatným štúdiom sú zhrnuté v kapitole 1.

Cieľom práce je porovnať podmienky a postupy poskytovania úverov vo vybraných bankách.

Objektom skúmania je Všeobecná úverová banka, UniCredit Bank a Tatra Banka.

Dosiahnutie tohto hlavného cieľa podmieňuje splnenie nasledovných čiastkových cieľov:

- uviesť prehľad názorov domácich i zahraničných autorov, ktorí sa vyjadrujú v súvislosti s uvedenou problematikou,
- charakterizovať všeobecný úverový proces,
- stručne a výstižne charakterizovať vybrané komerčné banky a ich históriu,
- zmapovať a komparovať úverové produkty vybraných obchodných bánk,
- zistiť podmienky a postupy, ktoré banky uplatňujú pri poskytovaní úverov.

Ďalšou úlohou je zistiť, aké úvery banky poskytujú pre poľnohospodársky sektor.

V rámci tejto analýzy sa podrobnejšie venujem úverom, ktoré banky poskytujú malým a stredným podnikom.

Vlastná práca je zameraná na charakterizovanie všeobecného úverového procesu, priblíženie úverových produktov vybraných bánk, uvedenie súčasného stavu poskytovania úverov vo vybraných bankách a komparáciu úverových produktov a podmienok a postupov jednotlivých bánk pri poskytovaní úverov.

Dosiahnuté výsledky vo vzťahu k stanovenému hlavnému cieľu, ale aj k čiastkovým cieľom sú zhrnuté v časti záver.

Kľúčové slová: banka, úverové produkty, bonita klienta, podmienky poskytovania úverov, postup poskytovania úverov

Zusammenfassung

Die Voraussetzung der Ausarbeitung der Abschlussarbeit war die theoretische Vorbereitung, das ist das Studium von Fach- und Wissenschaftsliteratur. Die Kenntnisse gewinene aus dem ausserordentlichem Studium sind zitierene im selbständig Kapitel 1.

Das Ziel der Arbeit ist Bedingungen und Verfahren für die Kreditvergabe in ausgewählten Banken zu vergleichen. Der Gegenstand der Untersuchung ist General Credit Bank, UniCredit Bank und Raiffeisenbank.

Die Verwirklichung dieses Ziels stellt die Erfüllung der folgenden Ziele:

- einen Überblick über die Ansichten von inländischen und ausländischen Autoren, die sich äußern in Bezug auf dieses Problem zu geben,
- der allgemeinen Kreditvergabe Prozess zu charakterisieren,
- kurz und bündig die ausgewählten Geschäftsbanken und ihre Geschichte zu beschreiben,
- die Produkte des Darlehens ausgewählten Geschäftsbanken zu karten und zu vergleichen,
- die Bedingungen und Verfahren, die Banken, die Darlehen beantragen, festzustellen.

Eine weitere Herausforderung besteht darin, herauszufinden, was die Banken Kredite für die Landwirtschaft anbieten. In dieser Analyse erarbeite ich mehr auf Darlehen von Banken an kleine und mittlere Unternehmen.

Eigene Arbeit konzentriert sich auf die Charakterisierung der allgemeinen Kreditvergabe Prozess Ansatz ausgewählten Banken, Kredit-Produkte setzen den aktuellen Stand der Kreditvergabe in ausgewählten Banken und den Vergleich der Kredit-Produkte und der Bedingungen und Verfahren der einzelnen Banken bei der Bereitstellung von Krediten.

Erfolge in Bezug auf ihre wesentlichen Ziele, sondern auch für die partielle Ziele sind zusammengefasst in den Abschluss.

Schlüsselwörter: Bank, Kredit-Produkte, Bonität der Kunden, Kredit-Bedingungen, Kredit-Verfahren

OBSAH

Úvod	8
1 Prehľad o súčasnom stave riešenej problematiky	11
2 Cieľ.....	28
3 Metodika práce	30
4 Vlastná práca	32
4.1.2 <i>Podmienky poskytovania úverov</i>	<i>34</i>
4.1.3 <i>Zásady poskytovania úverov</i>	<i>37</i>
4.2 Všeobecná úverová banka.....	38
4.2.1 <i>Profil banky</i>	<i>38</i>
4.2.2 <i>Úverové produkty pre malé a stredné podniky vo VÚB banke.....</i>	<i>39</i>
4.2.3 <i>Podmienky a postupy poskytovania úverov vo VÚB banke.....</i>	<i>49</i>
4.3 Tatra banka	59
4.3.1 <i>Profil banky</i>	<i>59</i>
4.3.2 <i>Úverové produkty pre malé a stredné podniky v Tatra Banke</i>	<i>60</i>
4.3.3 <i>Podmienky a postupy poskytovania úverov v Tatra Banke</i>	<i>70</i>
4.4 UniCredit Bank.....	73
4.4.1 <i>Profil banky</i>	<i>73</i>
4.4.2 <i>Úverové produkty pre malé a stredné podniky v UniCredit Bank.....</i>	<i>74</i>
4.4.3 <i>Podmienky a postupy poskytovania úverov v UniCredit Bank.....</i>	<i>84</i>
4.5 Komparácia úverových produktov jednotlivých bánk	89
4.6 Komparácia podmienok a postupov poskytovania úverov.....	95
5 Záver	99
6 Zoznam použitej literatúry	103

Zoznam skratiek

APP	Aplikácia Profi predaj
CR	Credit risk, úverové riziko
CÚR	Centrálna úverová registratúra
ČR	Časové rozlíšenie
DPH	Daň z pridanej hodnoty
EBOR	Európska banka pre obnovu a rozvoj
EÚ	Európska únia
EWS	Early Warning System, systém včasného varovania
JÚ	Jednoduché účtovníctvo
MSP	Malé a stredné podniky, malé a stredné podnikanie
p. a.	per annum (ročnú úrokovú sadzbu)
PPA	Pôdohospodárska platobná agentúra
PRV	Program rozvoja vidieka
PÚ	Podvojný účtovníctvo
RPMN	Ročná percentuálna miera nákladov
RZB	Raiffeisen Zentralbank
SBD	Správca bytového domu
SNB	Slovenská národná banka
SR	Slovenská republika
SVB	Spoločenstvo vlastníkov bytov
SZRB	Slovenská záručná a rozvojová banka
VI	Vlastné imanie
VÚB	Všeobecná úverová banka

Úvod

Univerzálne banky zvyčajne rozdeľujú klientov do nasledovných skupín: občania, podnikatelia, firemní klienti, veľké národné a nadnárodné spoločnosti, banky a finančné inštitúcie. Osobitnú skupinu môžu tvoriť mestá a obce, pričom rozhodujúcim kritériom pre zatriedenie bankových klientov do skupín je ročný obrat. Dôležitý je predmet činnosti spoločnosti a účel, na ktorý spoločnosť potrebuje úver. V závislosti od toho sa odvíja aj produktová škála ponúkaná konkrétnym skupinám klientov a analýza úverového rizika pri posudzovaní konkrétnych úverových návrhov, konštatuje **internetový zdroj DERIVAT.SK**.

Cieľom každého veriteľa je teda odhadnúť rozsah rizika vyplývajúceho z úverového vzťahu a pokúsiť sa minimalizovať mieru neistoty aktívnych bankových obchodov. Z toho dôvodu banky vykonávajú hodnotenie úverového obchodu jednak pri poskytnutí úveru ako aj počas splácania úveru, nakoľko úverové riziko pretrváva počas celého úverového vzťahu.

súčasnom modernom svete banky bojujú o skvalitnenie svojich informačných systémov tak, aby zodpovedali ich nárokom na organizáciu a toky informácií. Úroveň poskytovaných služieb značne závisí aj od kvality informačného systému. Zánik monopolného bankovníctva, formovanie konkurenčného prostredia a vznik nových bankových subjektov vyvolávajú dopyt po efektívnych systémoch. Tieto ciele a úlohy môže plniť vhodný bankový informačný systém.

Rating sa stáva veľmi dôležitou časťou bankového úverového procesu a hrá veľmi dôležitú úlohu vo vzťahu medzi bankou a jej klientmi. Rozhodnutie banky, ktoré sa týka poskytnutia úveru klientom, sa úzko spája s individuálnou charakteristikou klienta ako jednotlivca. Pod charakteristikou klienta rozumieme posúdenie jeho obchodnej činnosti, či už zo stránky kvalitatívnej alebo kvantitatívnej. Banky na toto posúdenie používajú ratingový systém alebo tzv. rating.

Prostredníctvom ratingového systému banky dokážu ohodnotiť klienta, resp. dokážu ohodnotiť možné riziko, ktoré vzniká pri poskytnutí úveru a pravdepodobnosť návratu ich investície. Rating triedi klientov do určitých skupín. Podľa toho, do ktorej skupiny daný klient patrí, dokáže banka rozhodnúť, či úver poskytne alebo nie. Kedysi sa rating spracovával ručne. Úverový analytik musel prejsť každú žiadosť dopodrobna a musel sám vyhodnotiť, či klientovi úver poskytnúť alebo nie. V dnešnej dobe banky používajú na hodnotenie bonity

klienta automatizovaný systém. Ten im uľahčuje a zefektívňuje prácu. Samozrejme, že konečné slovo má úverový analytik, hlavne pri komplikovanejších prípadoch.

Špecialisti na podnikateľské úvery prípadne analytici na základe žiadostí o úver a doplnkových údajov robia hodnotenie klienta tzv. scoring, ktorý berie do úvahy najmä ekonomické výsledky žiadateľa ale taktiež aj kvalitatívnu charakteristiku žiadateľa. Banka má k dispozícii špeciálny počítačový program, do ktorého zadáva údaje o klientovi. Výstupom programu scoringu je tabuľka, ktorá vyjadruje umiestnenie klienta do jednej z tried bonity (najlepšia bonita je trieda A).

V niektorých bankách sa rozlišuje pojem scoring a rating tak, že scoring sa robí v prípade menších firiem a vkladajú sa doň len ukazovatele kvantitatívne. Sú to napríklad ukazovatele likvidity, rentability, zadĺženosti. Ratingom sa potom rozumie hodnotenie bonity klienta, v ktorom sa okrem kvantitatívnych ukazovateľov hodnotia aj ukazovatele kvalitatívne ako je napríklad kvalita manažmentu podniku, trhová pozícia podniku, kvalifikácia zamestnancov. Čiže rating niektoré banky využívajú hlavne pri veľkých klientoch.

Pri hodnotení bonity klienta v ratingovom systéme z hľadiska kvalitatívnych ukazovateľov je dôležité prihliadať aj na veľkosť daného podniku. Taktiež podnik, ktorý je ešte len začínajúci, bude mať určite iný rating, ako podnik, ktorý je v trhovom prostredí dlhšie a je stabilnejší. Banky sa vždy snažia čo najviac znížiť riziko úverových obchodov tým, že zabezpečia úver zárukou. Výška záruky závisí od výšky úveru a rizika, stanovených podľa ratingovej triedy v ktorej sa podnik nachádza. Čiže očakávané straty a náklady na poskytnutý úver sú nepriamo úmerné ratingovej triede. Čím má podnik lepšiu ratingovú triedu, tým sú očakávané straty nižšie. Existujú aj prípady, kedy klientovi môže pri poskytnutí úveru pomôcť vyššia záruka, to znamená, že aj napriek tomu, že má klient nízky rating, môže získať úver tým, že poskytne vyššiu záruku, uvádza **internetový zdroj UNIAG.SK**.

Podľa **internetového zdroja DERIVAT.SK** na slovenskom trhu pôsobia od roku 2001 dve ratingové agentúry, a to Slovenská Ratingová Agentúra a CRA Rating Agency. Tieto agentúry sa špecializujú na lokálny rating, ktorý má význam najmä pre menšie a stredné firmy a obce. Firmy, ktoré chcú vstúpiť alebo vstupujú na zahraničné trhy vyžadujú medzinárodný rating od renomovaných ratingových agentúr. Ratingové agentúry zverejňujú hodnotenie priamych alebo štátom garantovaných zahraničných a domácich dlhových záväzkov vo forme písmenkovo-znakovej kombinácie, ktorá je rozdelená na dva základné stupne: investičný a

neinvestičný (špekulatívny) stupeň. Toto hodnotenie je skráteným vyjadrením výsledku podrobnej analýzy a slúži investorom na rýchlu orientáciu. Súčasťou bezprostredného vyjadrenia ratingového hodnotenia je krátky, verejne publikovaný slovný komentár, v ktorom ratingová agentúra vyjadrí dôvody svojho rozhodnutia so zdôraznením podstatných pozitívnych a negatívnych skutočností.

1 Prehľad o súčasnom stave riešenej problematiky

Význam a postavenie bánk v trhovej ekonomike neustále rastie. Bankový systém predstavuje dôležitú súčasť finančného trhu. Na finančnom trhu pôsobia banky ako sprostredkovatelia dopytu a ponuky po dočasne voľných zdrojoch.

Bankový systém chápe **SERENČEŠ, P. (2006)** ako sústavu bánk pôsobiacich v hospodárstve. Úlohy a význam bankového systému v trhovej ekonomike neustále narastá. Trhové prostredie stimuluje ekonomické subjekty na bezpečné uloženie dočasne voľných peňažných prostriedkov na ich zhodnotenie.

Bankový systém a jeho sústava sú neodmysliteľnou súčasťou finančného trhu. Na finančnom trhu pôsobí ako sprostredkovateľ medzi stranou ponuky a stranou dopytu po dočasne voľných finančných prostriedkoch.

Bankový systém tvorí v štáte:

- spravidla centrálna banka a komerčné banky,
- súbor zákonov, pravidiel, smerníc a nariadení,
- súbor nástrojov,
- vzťahy medzi centrálnou bankou a komerčnými bankami a vzťahy k ďalším subjektom, verejnému sektoru, obyvateľstvu, podnikom a zahraničiu.

Usporiadanie bankového systému podľa existencie:

- jednostupňový
- dvojstupňový
- bankový systém bez centrálnej banky
- bankový systém s centrálnou bankou
 - centrálna banka bez rezervných požiadaviek,
 - centrálna banka s obeživom a bez rezervných požiadaviek,
 - centrálna banka s obeživom a s rezervnými požiadavkami.

Podľa **BEŇOVEJ, E. a kol. (2005)** bankový systém tvorí spravidla centrálna banka a sieť komerčných bánk. Bankové systémy jednotlivých krajín sú rozmanité, ich formovanie je podmienené konkrétnymi historickými a ekonomickými podmienkami tej ktorej krajiny.

Na základe jednotlivých kritériálnych hľadísk začleňujeme bankové systémy do základných typov.

Podľa existencie inštitucionálneho oddelenia centrálnej banky od komerčných bánk rozlišujeme:

- a) jednostupňový bankový systém,
- b) dvojstupňový bankový systém.

Pre jednostupňový bankový systém je charakteristické, že jedna banková inštitúcia je nositeľom funkcií centrálnej banky a zároveň aj funkcií komerčných bánk. Jednostupňové bankové sústavy sa vyskytujú obvykle v iných než trhových podmienkach, a preto aj výkon funkcií centrálnej banky a komerčných bánk má formálny charakter.

Dvojstupňový bankový systém predstavuje štandardnú formu usporiadania moderného bankovníctva. Je charakteristický pre väčšinu vyspelých krajín. I keď existujú mnohé odlišnosti vo formách, v akých sa jednotlivé bankové systémy vyskytujú, za hlavné považujeme oddelenie centrálnej banky od komerčných bánk, vyjadrené v špecifických funkciách a cieľoch komerčných bánk oddelených od funkcií a cieľov centrálnej banky.

Internetový zdroj WIKIPEDIA.SK uvádza, že banka je inštitúcia, ktorá sa špecializuje na „obchod peňazí“, čiže na zhromažďovanie voľných finančných prostriedkov (prijímanie vkladov a pod.), poskytovanie úverov a prípadne sprostredkovanie ďalších bankových operácií, obchodov a transakcií (výkon inkasa, prevod peňazí, poskytovanie rôznych služieb a pod.) . V širšom zmysle sem patrí aj centrálna banka. Tieto ďalšie bankové operácie spravidla určujú špecializáciu banky. Bankový zisk vzniká zjednodušene povedané tak, že sa za vklady vyplácajú úroky (tzv. pasívny obchod) a za úvery sa úroky vyberajú (tzv. aktívny obchod) – rozdiel je zisk. Obchodná banka v užšom zmysle je banka špecializujúca sa na obchodné a priemyselné organizácie, pre ktoré uskutočňuje bežné bankové operácie.

Pre kontinentálnu Európu je charakteristický sklon k univerzálnym bankám, kým v anglosaskej oblasti prevažuje špecializácia (delenie najmä na „obchodné“ banky [commercial bank] a investičné banky [investment bank]).

Podľa **Zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách** je banka právnická osoba so sídlom na území Slovenskej republiky založená ako akciová spoločnosť, ktorá

- a) prijíma vklady (=zverenie peňažných prostriedkov, ktoré predstavujú záväzok voči vkladateľovi na ich výplatu),a
- b) poskytuje úvery (=dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov v akejkoľvek forme vrátane faktoringu a forfaitingu)

a ktorá má na výkon činností podľa písmen a) a b) Národnou bankou Slovenska udelené tzv. bankové povolenie. Iná právna forma banky sa zakazuje.

Banka môže okrem činností a) a b) vykonávať, ak ich má uvedené v bankovom povolení, tieto ďalšie bankové činnosti :

- a) tuzemské prevody peňažných prostriedkov a cezhraničné prevody peňažných prostriedkov
- b) poskytovanie investičných služieb pre klientov a investovanie do cenných papierov na vlastný účet,
- c) obchodovanie na vlastný účet alebo na účet klienta,
- d) správu pohľadávok a cenných papierov klienta na jeho účet vrátane súvisiaceho poradenstva,
- e) finančný lízing,
- f) poskytovanie záruk, otváranie a potvrdzovanie akreditívov,
- g) vydávanie a správu platobných prostriedkov,
- h) poskytovanie poradenských služieb v oblasti podnikania,
- i) vydávanie cenných papierov, účasť na vydávaní cenných papierov a poskytovanie súvisiacich služieb,
- j) finančné sprostredkovanie,
- k) uloženie cenných papierov alebo vecí,
- l) prenájom bezpečnostných schránok,
- m) poskytovanie bankových informácií,
- n) hypotekárne obchody,
- o) funkciu depozitára podľa osobitného predpisu,
- p) spracúvanie bankoviek, mincí, pamätných bankoviek a pamätných mincí.

Slovo „banka“ alebo „sporiteľňa“, jeho preklady alebo slová, v ktorých základe sa tieto slová vyskytujú, môže používať v obchodnom mene iba právnická osoba, ktorej bolo udelené bankové povolenie.

BALKO, L. (2001) charakterizuje obchodné banky ako inštitúcie, ktoré obchodujú s peniazmi. Základnými operáciami, ktoré vykonávajú sú operácie depozitné – zhromažďovanie vkladov a úverové – poskytovanie úverov. Pojem „obchodná banka“ je ale pojmom veľmi všeobecným, ktorý v sebe zahŕňa rôzne druhy a typy bánk. V trhových ekonomikách nemajú v podstate u týchto dvoch druhov operácií nijaké obmedzenia.

Banky sú úverovo-finančné inštitúcie, tvrdí **HAMBALKOVÁ, M. (2002)**, ktorých najdôležitejšou funkciou je akumulácia dočasne voľných peňažných prostriedkov a ich poskytovanie v podobe pôžičiek podnikom, ktoré dočasne potrebujú peniaze.

SERENČÉŠ, P. (2006) konštatuje, že obchodná banka sa zaoberá mikroekonomickými funkciami v príslušnej ekonomike, ktoré sa sústredili na bezporuchové zabezpečenie fungovania peňažného obehu medzi podnikateľskými subjektami a obyvateľstvom štátu.

Medzi základné funkcie súčasných bánk **GRÚŇ, L. (2001)** zaraďuje predovšetkým:

- sústredovanie dočasne voľných peňažných prostriedkov,
- vydávanie bankoviek a mincí (emisie),
- poskytovanie úverov právnickým a fyzickým osobám,
- uskutočňovanie platobného styku,
- uskutočňovanie sprostredkovateľských, peňažných a kapitálových operácií
- financovanie väčších investičných akcií,
- úschova cenných predmetov.

Umenie riadiť banku podľa **KOŠČA, T. - SZOVICSA, P. - ŠEBA, A. - TÓTHA, M. (2006)** znamená realizovať takú obchodnú politiku, ktorá na jednej strane uspokojí akcionárov, ktorí preferujú výnosy a trhovú hodnotu majetku, a na druhej strane splní regulátorne požiadavky centrálnej banky, ktoré regulujú bezpečnosť bankového podnikania.

Aktivity komerčných bánk s obchodno-podnikateľským zameraním **HAMBALKOVÁ, M. (2002)** rozdeľuje do troch skupín:

- aktívne operácie – úverové operácie a investičné činnosti bánk spojené s pohybom kapitálu,
- pasívne operácie – vklady klientely a vklady a úvery od iných bánk – umožňujúce sústredovanie kapitálu potrebného na podnikanie,
- ostatné operácie – inkasné, úschovné a obstarávateľské operácie, akreditívy, leasing, faktoring, forfaiting.

Z hľadiska zabezpečenia finančné zdrojov majú pre podnikateľa najväčší význam práve úverové operácie komerčných bánk. Bankové úvery patria k najdôležitejším druhom bankových aktivít, sú väčšinou ťažiskom činnosti obchodných bánk a vytvárajú podstatnú časť ich zisku.

BEŇOVÁ, E. a kol. (2005) členia komerčné banky podľa typu na univerzálne a špecializované.

Univerzálne banky sa orientujú na poskytovanie všetkých druhov produktov a vykonávajú operácie bez legislatívnych obmedzení. V podmienkach globalizácie je univerzalizácia bánk hlavnou tendenciou v bankovníctve. Banky s rozhodujúcim postavením na trhu predstavujú univerzálne banky.

Špecializácia bánk má isté pozitíva aj negatíva. Špecializované banky majú lepšie možnosti získať silné postavenie v oblasti svojej špecializácie. K nevýhodám patrí koncentrácia rizika a vyššie nároky na vykonávanie bankového dohľadu v úzkej oblasti špecializácie.

SERENČĚŠ, P. (2006) rozdeľuje obchodné banky z týchto hľadísk:

Z hľadiska vlastníctva:

- štátne banky,
- družstevné subjekty,
- súkromné banky (banka jedného majiteľa, s.r.o., a. s.)

Z hľadiska zamerania:

- univerzálne banky,
- špecializované banky,
- stavebné sporiteľne,

- Slovenská záručná a rozvojová banka,
- Eximbanka,
- konsolidačné banky,
- hypotekárne bankovníctvo.

VLACHYNSKÝ, K. a kol. (2006) formou úveru chápu súhrn znakov, ktoré charakterizujú jeho vonkajšiu existenciu. Členenie úverových foriem sa môže uskutočniť z viacerých hľadísk, a to najmä podľa:

- subjektu, ktorý úver poskytuje (štát, banky, iné podniky a organizácie, obyvateľstvo),
- objektu, ktorý sa úveruje (budovy, stavby, stroje, zásoby, pohľadávky a iné),
- formy poskytovania a techniky úverovania (v tovare, v peniazoch, úver poskytnutý na jednoduchom alebo kontokorentnom účte a iné),
- doby, na ktorú sa úver poskytuje (dlhodobé, strednodobé a krátkodobé úvery)
- spôsobu ručenia (zaručené konkrétnymi aktívami alebo inými spôsobmi, nezaručené),
- spôsobu splácania (jednorázové, postupné, umorovanie dlhu),
- teritoriálnej pôsobnosti (vnútroštátne a medzištátne úvery).

HORVÁTOVÁ, E. (2000) tvrdí, že každá banka si v praxi uplatňuje vlastné postupy pri poskytovaní úverov, ale v rámci nich existujú určité momenty, ktoré možno zovšeobecniť.

K zásadám poskytovania úveru patria:

- poskytovanie úverov na osobitný účet – poskytovaním úveru na osobitný účet možno predchádzať závažným problémom v súvislosti s účelom použitia úveru,
- účel poskytnutia úveru – je obvykle vždy daný, uvádza sa v úverovej zmluve, v zmluve sa uvádzajú aj sankcie na nedodržanie účelu,
- otázky neprevoditeľnosti úveru dlžníkom.

Internetový zdroj FINANCE.SK uvádza, že základnou činnosťou komerčných bánk je obchodovanie s finančnými prostriedkami, pod čím rozumieme prijímanie vkladov a poskytovanie úveru. Úver je možné definovať ako objem finančných prostriedkov, ktoré veriteľ poskytne dlžníkovi za úplatu vo forme úroku.

Ak chce klient zažiadať o úver, mal by sa pripraviť na to, že každá banka má stanovenú vlastnú úverovú politiku a pri poskytovaní úveru klientom uplatňuje mnoho zásad a metodologických postupov. Skôr ako banka poskytne úver resp. uzavrie s klientom úverovú zmluvu, preverí bonitu klienta tzn. či je schopný klient splácať prípadnú úver. Pri posudzovaní bonity klienta banka najskôr spraví úverovú analýzu, pri ktorej skúma:

- či poskytnutý úver zodpovedá úverovej politike banky, či výška úveru je v súlade s možnosťou banky a poskytnutie úveru je v súlade so zákonom,
- serióznosť klienta a jeho ochotu platiť dlhy,
- schopnosť splatiť úver i s úrokom, čo je posudzované pri podnikoch podľa jeho finančnej situácie, pri osobách podľa výšky dosahovaného príjmu,
- výška vlastného kapitálu a výška záväzku,
- zaistenie úveru t. j. druhotné zdroje príjmu pre prípad, že dlžník nemá dostatok peňažných prostriedkov na splácanie úveru a úroku. Úvery môžu byť zaistené rôznymi spôsobmi, najčastejšie zástavou hnutel'ných a nehnuteľných vecí (t. j. hypotékou).

Hlavnými kritériami pri samotnom rozhodovaní o poskytnutí úveru sú:

- návratnosť, t. j. schopnosť dlžníka splatiť úver v dohodnutej lehote,
- výnosnosť úveru.

Návratnosť úveru ovplyvňuje predovšetkým výška dosahovaného príjmu. Jeho výnosnosť je závislá predovšetkým od výšky úrokovej sadzby. Tu ovplyvňuje mnoho faktorov ako sú:

- výška sadzieb SNB,
- sadzby konkurencie,
- výška nákladov banky,
- charakter úveru,
- ekonomické podmienky, napr. miera inflácie atď.

Banky pri poskytovaní úveru používajú štandardne dva druhy úrokových sadzieb:

- pevnú úrokovú sadzbu, ktorá je stanovená pevne určeným percentom,
- pohyblivú úrokovú sadzbu, ktorá sa skladá z dvoch položiek a to základnej sadzby, ktorú vyhlasuje centrála príslušnej banky a odchýlky, ktoré sú dohodnuté s klientom pri uzatváraní zmluvy.

Podľa **SERENČEŠA, P. (2008)** poskytovanie úverov patrí medzi hlavné aktívne bankové obchody, prostredníctvom ktorých banky dosahujú rozhodujúcu časť zisku. Zároveň sú najrizikovejšími bankovými činnosťami, pretože pri ich realizácii banky často zaznamenávajú straty. Sú to spravidla dlhodobé bankové obchody, a preto ako aktívum sú menej likvidné. Úver môžeme teda chápať ako zmluvu medzi dvoma obchodnými partnermi; dlžníkom a veriteľom (pri bankových úveroch banka). Veriteľ dá dlžníkovi k dispozícii peňažnú čiastku, ktorú musí dlžník na základe určitých zmluvných podmienok splatiť.

LISÝ, J. a kol. (2003) poznamenávajú, že na financovanie firmy sa môžu využiť vnútorné a vonkajšie zdroje. Základným vnútorným zdrojom financovania sú zisky a odpisy. Vonkajšími zdrojmi financovania sú pôžičky z banky alebo priamo od držiteľov peňazí prostredníctvom vydania obligácií alebo emisie nových akcií. Veľké akciové spoločnosti využívajú viac financovanie z vlastných zdrojov, relatívne menšie firmy sú odkázané viac na vonkajšie zdroje (najmä na bankový úver).

Dlh je povinnosť jednej osoby zaplatiť druhej osobe to, čo je dlžná. Dlhy môžu byť dvojaké:

- a) záväzky – sú taký druh dlhu, ktorý sa spláca v nominálnej výške (vo výške uvedenej na príslušnom doklade alebo dohodnutej ústne). Záväzky vznikajú zo zmluvy, z dohody alebo iných právnych noriem (napr. pri tvorbe rezerv). Patria sem napríklad záväzky voči dodávateľom, zamestnancom, voči daňovému úradu, orgánom sociálneho zabezpečenia, rezervy a pod.;
- b) úvery – sú také dlhy, ktoré dlžník musí vrátiť v plnej výške a ešte zaplatiť aj ceny dlhu (spravidla úrok). Patria sem napríklad krátkodobé úvery, dlhodobé úvery, pôžičky, vydané obligácie, tvrdia **ŠLOSÁR, R. - ŠLOSÁROVÁ, A. - MAJTÁN, Š. (2002)**.

KOŠČO, T. (2004) konštatuje, že bankové úvery predstavujú najbežnejšie a najčastejšie používaný cudzí zdroj financovania potrieb podniku. Význam úverov ako cudzieho zdroja financovania vzrástol najmä v súvislosti s prestavbou bankovej sústavy u nás, kedy bol monopolný jednostupňový model nahradený modelom dvojstupňovým kompatibilným s bankovými systémami vyspelých štátov Európy. Zásadnou zmenou oproti pôvodnému systému bola skutočnosť, že v nových podmienkach došlo k oživeniu všetkých priamych

a nepriamych nástrojov bankovej sústavy a úver je poskytovaný podnikateľskej sfére na komerčných princípoch.

Ako najvšeobecnejšiu príčinu existencie bankového úveru **DOVALOVÁ, I. (2001)** uvádza objektívne procesy kolobehu individuálneho kapitálu, v ktorom dochádza k nerovnomernostiam. V dôsledku disproporcií vo výrobe a obehú sa u jednotlivých subjektov prejavuje miestne a časovo oddelený dočasný nedostatok peňazí, alebo naopak, ich prebytok. Vzniká tak nesúlad medzi peňažnými príjmami a výdavkami.

Podľa **SAMUELSONA, P. A. - NORDHAUSA., W. D. (2000)** je úver použitie cudzích peňažných prostriedkov na základe prísľubu vrátiť tieto prostriedky spravidla s úrokom k určitému termínu v budúcnosti. Hlavnými formami sú krátkodobé bankové pôžičky, úvery poskytované dodávateľmi alebo cenné papiere.

MICHNÍK, E. - ŠÍBL, D. - SMREKOVÁ, M. (1995) tvrdia, že úver je poskytovanie peňažných prostriedkov na určitú dobu za úrok alebo inú náhradu. Slúži najčastejšie na preklopenie časového rozdielu medzi dodávkou materiálnych hodnôt a ich peňažnou úhradou. Z hľadiska splatnosti sa úvery členia na krátkodobé, strednodobé a dlhodobé. Základnou formou úveru je úver obchodný a úver bankový, ktorý má charakter peňažnej pôžičky.

MERVANT, J. a kol. (1967) uvádzajú, že úver zahŕňa proces, v ktorom vlastník peňažných prostriedkov (veriteľ) prenecháva ich využitie dlžníkovi, a to na stanovenú dobu a za dohodnutých podmienok, spravidla pokiaľ ide o vyššie úrokové sadzby. Pritom veriteľ zostáva naďalej vlastníkom zapožičaných prostriedkov, ktorými však počas stanovenej doby prestáva disponovať.

HORVÁTOVÁ, E. (2000) poznamenáva, že v štandardných ekonomických podmienkach predstavujú bankové produkty tú časť portfólia banky, ktorá produkuje najväčší podiel zisku. Pojmom bankové úverové produkty rozumieme všetky produkty, ktoré klienti využívajú na svoje financovanie. Ide teda nielen o poskytovanie peňažných prostriedkov bankou klientom, ale aj o rôzne formy garantovania alebo sprostredkovania finančných tokov pre klienta.

Úverové produkty zahŕňajú:

1. peňažné úvery,
2. poskytovanie dobrého mena banky,
3. záruky,
4. emisné operácie pre klientov,
5. ostatné úverové produkty (najmä faktoring, forfaiting).

Najčastejšie sa uvádza členenie úverov podľa ich zmluvnej doby splatnosti.

Takéto členenie úverov v podstate nadväzuje na členenie zdrojov podľa splatnosti a logicky vyplýva z otázok sledovania likvidity banky.

Všeobecne sa uvádza členenie úverov na:

1. krátkodobé,
2. strednodobé,
3. dlhodobé.

Krátkodobé a strednodobé úvery predstavujú najviac početnú skupinu úverov, ktoré banky poskytujú. Zvlášť to platí v podmienkach s nedostatkom dlhodobých zdrojov v ekonomike.

Medzi krátkodobé a strednodobé úvery patria:

- kontokorentný úver,
- eskontný úver,
- spotrebný úver,
- lombardný úver,
- akceptačný úver,
- avalový úver.

Za dlhodobé úvery sa používajú úvery s dobou splatnosti minimálne 5 rokov. Účelom použitia dlhodobého úveru je spravidla financovanie investícií, obstaranie základného majetku, výnimočne aj obežného majetku, financovanie potrieb štátu, transformácia štátneho dlhu a financovanie potrieb miestnej správy.

Medzi dlhodobé úvery zaraďujeme:

- emisnú pôžičku,
- úverový úpis alebo záväzkovú listinu,
- hypotekárne a komunálne úvery.

PEARCE, D. W. (1992) konštatuje, že úver je všeobecný pojem používaný v súvislosti s činnosťami, ktoré sa týkajú zapožičiavania, obvykle na kratšiu dobu. Poskytnúť úver znamená financovať, priamo alebo nepriamo, výdaje niekoho iného proti budúcim splátkam. O priamom zapožičiavaní čiže „financovaní“ hovoríme napr. vtedy, keď banka poskytne zákazníkovi službu debetného salda, ktorý ju potom využíva. K nepriamemu financovaniu dochádza, keď obchodník alebo výrobca dodáva tovar „na úver“.

JÍLEK, J. (2000) poznamenáva, že úverové riziko (credit risk) je rizikom straty zo zlyhania (default) partnera (dlžníka) tým, že nesplní svoje záväzky podľa podmienok kontraktu, spôsobí držiteľovi pohľadávky (veriteľovi) stratu. Úverové riziko je tak staré ako úverovanie samo. Ak úver je možné definovať, ako očakávanie prijatia peňažných prostriedkov, potom úverové riziko je pravdepodobnosť, že toto očakávanie nebude splnené.

Autor rozdeľuje úverové riziko na nasledujúce kategórie:

- priame úverové riziko (direct credit risk) – riziko straty zo zlyhania partnera u tradičných súvahových položiek v plnej alebo čiastočnej hodnote, t. j. u úverov, pôžičiek, dlhopisov, zmeniek a pod.
- riziko úverových ekvivalentov (credit equivalent exposure) – riziko straty zo zlyhania partnera u podsúvahových položiek, t. j. u poskytnutých záruk, poskytnutých dokumentárnych akreditívov, derivátov a pod.
- vysporiadacie riziko (settlement risk) – riziko straty zo zlyhania transakcií v procese vysporiadania (dodávky), zvlášť v situácii, keď hodnota partnerovi bola dodaná, ale hodnota od partnera ešte nie je k dispozícii
- riziko úverovej angažovanosti (large credit exposure risk) – riziko straty z angažovanosti voči určitému partnerovi, zemi, ekonomickému sektoru, nástroju a pod.

Banky a finančné inštitúcie sa snažia merať úverové riziko čo najpresnejšie a riadiť ho čo najlepšie. Preto vyvíjajú a zdokonaľujú úverové modely, ktoré im umožnia sofistikovanejšie meranie rizík a tak uľahčia prácu pri riadení týchto rizík. Úlohou úverových modelov je uľahčiť rozhodovanie o tom, ako vytvoriť portfólio pohľadávok, teda aké podniky do portfólia vybrať, a zároveň čo najpresnejšie odhadnúť, akú stratu dané portfólio prinesie. Banka, ktorá

má svoje aktíva alokované do rizikových aktív, avšak má vyvinuté nástroje pre aktívne meranie a riadenie týchto rizík a tiež vytvára dostatok opravných položiek a drží dostatok kapitálu, sa v podstate správa obozretnejšie ako banka, ktorá síce investuje do menej rizikových aktív, avšak nemonitoruje (nemeria a neriadi) svoje riziká. Účel použitia modelov úverového rizika možno jednoducho definovať v nasledovných bodoch:

1. meranie ekonomického rizika spôsobeného zlyhaním alebo znížením ratingového hodnotenia,
2. identifikácia zdrojov rizika a ich príspevkov,
3. analýza variantov a stresové testovanie,
4. požiadavky na ekonomický kapitál a jeho alokáciu,
5. zhodnotenie výkonnosti banky, resp. finančnej inštitúcie.

Banky potrebujú riadiť úverové riziko individuálnych úverov alebo transakcií rovnako ako aj riziko obsiahnuté v portfóliu, uvádza **internetový zdroj DERIVAT.SK**.

Podľa **MAKÚCHA, J. (1994)** banka pri hodnotení bonity klienta hodnotí celkovú situáciu klienta s orientáciou zabezpečenia sa pred úverovým rizikom.

Etapy hodnotenia klienta:

- a) preverenie právnych pomerov klienta

Účelom preverenia je najmä zistiť, či klient je právne spôsobilý preberať na seba záväzky, čo znamená preukázanie sa výpisom o právnej subjektivite (Obchodný či Živnostenský register, preukaz totožnosti).

- b) preverenie majetkových pomerov a dôveryhodnosti klienta

Klient podniká v určitej právnej forme a z toho vyplýva určitá skladba jeho kapitálu. Znakmi dôveryhodnosti klienta sú stabilné finančné výsledky (primeraná rentabilita), presné a včasné plnenie zmluvných a platobných záväzkov, žiadne alebo minimálne reklamácie na tovar, dostatočný zostatok na bežnom účte v období, keď je klient bankovým zákazníkom.

- c) Hospodárska situácia klienta

Hodnotenie hospodárskej situácie žiadateľa môže prebehnúť v dvoch etapách:

- hodnotenie finančných výkazov,
- analýza finančných ukazovateľov.

Výsledkom celkového hodnotenia banky je zhodnotenie jednotlivých klientov z hľadiska úverového rizika. Banka na základe hodnotení člení svojich klientov do jednotlivých skupín:

- klienti úverovo spôsobilí (nadmierne a priemerne hospodáriaci),
- klienti rizikoví (klienti s občasnými platobnými problémami),
- klienti úverovo nespôsobilí (väčšie platobné problémy).

DOVALOVÁ, I. (2001) poznamenáva, že pri systematickom skúmaní a riadení rizík banka využíva ratingovú metódu. Ratingová metóda vychádza z hodnotenia úverovej spôsobilosti podnikateľa na základe vyhodnotenia kvantitatívnych a kvalitatívnych údajov o klientovi, z hodnotenia bonity úveru zhodnotením celkovej úrovne angažovanosti banky voči podnikateľovi a zo zabezpečenia tohto úveru.

Po vyhodnotení všetkých obchodných a finančných faktorov, ktoré majú význam z hľadiska žiadosti o úver, je klient zaradený do jednej zo štyroch tried s odstupňovanou intenzitou rizika:

1. trieda – malé riziko,
2. trieda – zvýšené riziko,
3. trieda – prevažujúce riziko,
4. trieda – vysoké riziko.

Náležitosti ratingovej metódy:

- *individuálny rating podnikateľa*, jeho úverovej spôsobilosti ako schopnosti splatiť úver a úrok z vlastnej podnikateľskej činnosti,
- *rating bonity úveru*, ktorý je vyhodnotením:
 - celkovej úverovej angažovanosti banky voči podnikateľovi, a to z hľadiska výšky a jej štruktúry,
 - istôt, ktoré sú k dispozícii na zaručenie všetkých foriem angažovanosti banky.

PETRJANOŠOVÁ, B. (1995) konštatuje, že napriek dôkladnému zhodnoteniu žiadateľa o úver banka úver neposkytne, pokiaľ nebude dostatočne zabezpečený. Zabezpečenie úveru je opatrenie banky, ktoré jej umožňuje uplatniť nároky voči dlžníkovi alebo tretej osobe a dosiahnuť tak úhradu úverovej a úrokovej pohľadávky. Možnosti zabezpečenia úveru obsahuje Obchodný zákonník a Občiansky zákonník.

Poskytovanie úveru nie je iba záležitosťou banky a jej klienta, ale vychádza zo situácie celej ekonomiky so všetkými jej problémami. Obmedzenosť ekonomických zdrojov sa výrazne podieľa na možnostiach bankovej sféry poskytovať úvery.

PETRENKA, J - SOBEK, O. (1994) uvádzajú, že pri poskytovaní úveru sa banka zabezpečuje proti jeho nesplateniu. Niekedy však z rôznych dôvodov poskytuje aj úver nezabezpečený. Banka sa prvotne zabezpečuje proti úverovému riziku hodnotením bonity klienta a jeho kontrolou.

Ďalším účinným spôsobom je zabezpečenie úveru. Sú to rôzne dodatočné opatrenia, ktoré banke umožňujú vymáhať včasné splácanie úverov. Hlavnou funkciou zábezpeky je presunúť časť úverového rizika na zákazníka alebo na tretiu osobu. Keď zákazník založí zariadenie, zásoby alebo iné aktíva, prípadne ak má ručiteľa pri získaní úveru z banky, banka prenáša časť rizika zo straty pri nesplnení úveru na zákazníka alebo ručiteľa. Hoci založením zálohy alebo zábezpeky sa dá transferovať časť úverového rizika, stále platí, že zálohou alebo zábezpekou sa úver nikdy celkom nespláti. Banka musí mať istotu, že komitent je schopný úver splácať bežnými aktívami alebo likvidnými peniazmi.

Finančná analýza poskytuje syntetický obraz o finančnej výkonnosti podniku. Jej podstata v užšom poňatí spočíva v hodnotení stavu a vývoja finančnej situácie podniku na základe rozboru účtovných výkazov. Externými užívateľmi finančnej analýzy môžu byť podľa **GURČÍKA, L. (2004)** banky, ktoré analyzovanému podniku poskytli úver, alebo sú jeho potenciálnymi veriteľmi.

Finančná analýza „ex post“ poskytuje pre hospodársko-ekonomický proces veľmi potrebné a cenné informácie. Hodnotí finančnú situáciu, v ktorej sa podnik nachádza, resp. v ktorej sa v minulosti nachádzal. Umožňuje porovnávať podnikové ukazovatele v čase, ale aj v priestore, upozorňuje na príčiny negatívneho a pozitívneho trendu.

Z veľkého množstva pomerových finančných ukazovateľov vyberá najdôležitejšie, ktoré z hľadiska ich obsahu bývajú najčastejšie systematizované do nasledujúcich skupín:

- ukazovatele likvidity,
- ukazovatele aktivity,
- ukazovatele rentability,
- ukazovatele zadĺženosti,

- ukazovatele trhovej hodnoty podniku.

Podľa **KOVALČÍKA, J. (2004)** je zrejmé, že čisté výnosy z úrokov budú hrať aj naďalej hlavnú rolu pri tvorbe výnosov bánk. Banky si ich môžu udržať, ba dokonca aj zvýšiť. Aj napriek nevyhnutnému poklesu rozpätia medzi úročením klientských úverov a vkladov. Musia však nájsť dostatok nových úverových príležitostí, aby desiatky miliárd korún zdrojov z vkladov klientov zhodnocovali lepšie než nákupom štátnych dlhopisov či úložkami v centrálnej banke.

Najväčšiu pozornosť bankových domov sa preto v súčasnosti zákonite sústreďuje na úverový trh. Schopnosť presadiť sa v tejto z hľadiska výnosov kľúčovej oblasti rozhoduje nielen o súčasnej, ale i o budúcej schopnosti generovať zisk.

Výrazná väčšina úverov zatiaľ poskytnutými bankami na Slovensku smerovala ku korporátnym klientom. Retailové úvery, teda pôžičky občanom, sú objemom ešte stále prakticky okrajové. Napriek tomu či skôr práve preto sú pre banky do budúca nesmierne dôležité.

KLÁSEKOVÁ, M. (2005) konštatuje, že bonitu ovplyvňuje priveľa faktorov, ktoré v rôznych súvislostiach formujú „výsledné hodnotiace číslo“. Banky viac zaujíma správanie ľudí a ich vzťah k peňažnej inštitúcii. Kým v minulosti prikladali veľkú váhu zabezpečeniu úveru majetkom alebo niekoľkými ručiteľmi, v súčasnosti stoja na prvom mieste zvyky klienta.

Posudzujú, ako využíva iné bankové produkty, ale aj ponuku dcérskych spoločností a celkovú vernosť celej finančnej skupine. Ako hodnotiace modely fungujú, považujú bankári za svoje know-how. Hovoria o nich s veľkou dávkou opatrnosti. Údaje, ktoré o klientovi využívajú, sa medzi bankami nelíšia, rozdielne sú však váhy, ktoré im prisudzujú.

Podľa **internetového zdroja FINANCIK.SK** úrok predstavuje peňažné vyjadrenie odmeny, ktorú musí zaplatiť dlžník svojmu veriteľovi za kapitál poskytnutý na presne vymedzené časové obdobie. Úrok je cenou úveru. Väčšinou sa vyjadruje percentuálne ročne (per annum).

POTOCKÝ, R. (2000) definuje úrok ako poplatok, ktorý platí osoba alebo organizácia (dlžník) na použitie peňažných prostriedkov (kapitálu) patriacich inej osobe alebo organizácii

(veriteľovi). V prípade, že riziko finančnej operácie alebo investície je väčšie (napr. hrozí strata kapitálu, či neplatenie úroku), veriteľ spravidla vyžaduje od dlžníka vyšší úrok. Naopak, ak je pôžička takmer bez rizika je úrok nízky.

HORVÁTOVÁ, E. (2000) píše o úroku ako o náklade na vypožičiavanie peňazí preto, lebo hodnotu statkov vyjadrujeme v peniazoch. Uvádza, že úrok by existoval aj v nepeňažnej ekonomike, lebo príčinou jeho vzniku je rozdiel medzi hodnotou súčasného statku a budúceho statku, vytvoreného prostredníctvom vypožičaného statku. Podľa nej ďalším dôvodom na vznik a platenie úroku je pozitívna miera časovej preferencie, ktorá vyjadruje väčšiu subjektívnu úlohu spotreby v blízkej budúcnosti než spotreby vo vzdialenej budúcnosti. Peniaze sa vypožičiavajú na určitú dobu a po uplynutí tejto doby sa vracajú spolu s úrokom.

Podľa autorky úrok musí obsahovať tieto zložky:

- prémie za riziko,
- prémie za likviditu,
- očakávanú infláciu,
- reálny úrok.

HACHEROVÁ, Ž. - BOJŇANSKÝ, J. - HULÍK, R. (2003) uvádzajú, že významným činiteľom ovplyvňujúcim dopyt po bankových úveroch je úroková miera. Individuálna výška úrokovej miery však je podmienená najmä bonitou poľnohospodárskeho subjektu, majetkovými zárukami, ale aj lehotou splatnosti úveru. Výška úrokovej miery zase má priamy dopad na hospodárske výsledky podnikateľských subjektov prostredníctvom finančných nákladov z platených úrokov.

VAVŘINKOVÁ, J. (2008) poznamenáva, že o cene úverových produktov sa od nepamäti hovorí úroková sadzba. No čím sú finančné produkty sofistikovanejšie, tým menej sa na ňu dá spoliehať. Preto Európska komisia odporučila členom únie, aby cena úverov zodpovedala celkovým nákladom spotrebiteľa a aby ich merali cez RPMN – ročnú percentuálnu mieru nákladov. Tá k úrokovej miere pridá aj ostatné náklady spojené s úverom a umožní ich porovnávať.

Ročnú percentuálnu mieru nákladov RPMN definuje **zákon č. 264/2006**, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 258/2001 o spotrebiteľských úveroch, ako celkové náklady úveru pre klienta, ktoré obsahujú prvok úrokovej sadzby a prvok ostatných súvisiacich nákladov. Pod ostatnými súvisiacimi nákladmi sa rozumejú náklady na zisťovanie informácií, administratívu, prípravu dokumentov, záruky, poistenie úverov a podobne.

2 Cieľ

Hlavným cieľom diplomovej práce je porovnať podmienky a postupy poskytovania úverov vo vybraných bankách.

Objektom skúmania je Všeobecná úverová banka, UniCredit Bank a Tatra Banka.

Dosiahnutie tohto hlavného cieľa podmieňuje splnenie nasledovných čiastkových cieľov:

- uviesť prehľad názorov domácich i zahraničných autorov, ktorí sa vyjadrujú v súvislosti s uvedenou problematikou,
- charakterizovať všeobecný úverový proces,
- stručne a výstižne charakterizovať vybrané komerčné banky a ich históriu,
- zmapovať a komparovať úverové produkty vybraných obchodných bánk,
- zistiť podmienky a postupy, ktoré banky uplatňujú pri poskytovaní úverov.

Snahou je poskytnúť informácie o vybraných druhoch úverových produktov, ktoré ponúkajú VÚB, UniCredit Bank a Tatra Banka svojim klientom, charakterizovať ich a informovať o ich súčasnom stave.

V rámci tejto analýzy sa podrobnejšie venujem úverom, ktoré banky poskytujú malým a stredným podnikom.

Ďalšou úlohou, je zistiť, aké úvery banky poskytujú pre poľnohospodársky sektor.

Cieľu práce je podriadená aj štruktúra diplomovej práce:

Úvod

Obsahuje základné informácie približujúce obsah diplomovej práce.

1. Prehľad o súčasnom stave riešenej problematiky

Zahŕňa poznatky odborníkov a špecialistov súvisiacich s problematikou úverov publikovaných v odborných knižných publikáciách, zborníkoch a internetových zdrojoch.

2. Cieľ práce

Charakterizuje vecnú stránku diplomovej práce.

3. Metodika práce

Zahŕňa použité metódy, na základe ktorých sa v diplomovej práci postupovalo.

4. Vlastná práca

V tejto časti sú uvedené všeobecné poznatky, zhodnotenia zistených výsledkov.

5. Záver

Táto kapitola obsahuje zhrnutie poznatkov vo vzťahu k stanovenému cieľu.

6. Zoznam použitej literatúry

Obsah práce vo väzbe na vytýčený cieľ je spracovaný na základe poznatkov získaných štúdiom odbornej literatúry, ako na základe informácií poskytnutých jednotlivými bankami.

3 Metodika práce

Metodika práce vychádza z prezentovaného cieľa, ktorému je podriadená štruktúra diplomovej práce.

Metódy, ktoré boli použité v diplomovej práci boli zvolené tak, aby bola diplomová práca skúmateľná nielen na teoretickej, ale aj na praktickej úrovni.

Predpokladom vypracovania diplomovej práce bola teoretická príprava, t. j. štúdium odbornej a vedeckej literatúry.

Poznanky získané samostatným štúdiom sú zahrnuté v samostatnej kapitole 1.

Pre popis profilu banky a jednotlivých úverových produktov VÚB, UniCredit Bank a Tatra Banky boli použité informácie z internetovej stránky banky.

Vlastná práca je zameraná na charakterizovanie všeobecného úverového procesu, priblíženie úverových produktov vybraných bánk, uvedenie súčasného stavu poskytovania úverov vo vybraných bankách a komparáciu úverových produktov a podmienok a postupov jednotlivých bánk pri poskytovaní úverov.

Dosiahnuté výsledky vo vzťahu k stanovenému hlavnému cieľu, ale aj k čiastkovým cieľom sú zhrnuté v časti záver.

Spracovanie diplomovej práce si vyžiadalo uplatniť nasledovné metódy:

- Metóda analýzy,
- Metóda syntézy,
- Komparatívna metóda,
- Selektívna metóda,
- Metóda riadeného rozhovoru uskutočňovaná s pracovníkmi jednotlivými bánk.

Samotný metodický postup pri vypracovaní diplomovej práce možno rozdeliť do nasledovných častí:

1. Štúdium dostupnej domácej a zahraničnej literatúry
2. Stanovenie cieľa práce, pre splnenie ktorého boli vypracované čiastkové ciele
3. Zhromažďovanie informácií a faktografických údajov potrebných na vypracovanie vlastnej práce

4. Selekcia zozbieraných údajov, ich analýza, rozbor a komparácia
5. Grafické, tabuľkové a textové spracovanie získaných informácií
6. Vyhodnotenie dosiahnutých výsledkov a sformulovanie záveru

Materiál:

Podklady pre vypracovanie záverečnej diplomovej práce boli získané z interných dokumentov VÚB Banky, z internetových stránok VÚB banky, UniCredit Bank a Tatra banky, ako aj ďalších materiálov uvedených v zozname použitej literatúry.

4 Vlastná práca

4.1 Všeobecný úverový proces

4.1.1 Základné fázy úverového procesu

V praxi sa rozlišujú tieto 4 základné fázy úverového procesu:

- identifikácia klienta, získanie informácií, spracovanie návrhu a posúdenie rizika,
- rozhodovací a schvaľovací proces,
- príprava úverovej dokumentácie,
- verifikácia údajov a čerpanie finančných prostriedkov.

1. Fáza – **Identifikovanie klienta, získanie informácií, spracovanie návrhu a posúdenie rizika.**

- vymedzenie pojmov, súvislostí, zodpovednosti,
- zásady a postupy,
- ponúknutie úverových produktov banky, žiadosť klienta o financovanie,
- posúdenie úverovej schopnosti klienta, identifikovanie rizík,
- úvodné jednanie s klientom, predbežná analýza finančných výkazov, úvodný reporting, úvodné posúdenie klienta,
- zhrnutie informácií (analýza angažovanosti banky, služieb banky využívaných klientom, získavanie informácií z externých zdrojov),
- bilančné a iné finančné a nefinančné analýzy (softvérová podpora),
- reporting, spracovanie indikatívnej ponuky banky pre klienta,
- spracovanie úverového návrhu a posúdenie rizika (rating),
- personálne zabezpečenie, náplne práce, informačné toky.

2. Fáza – **Rozhodovací a schvaľovací proces.**

- dochádza k nemu po vypracovaní úverového návrhu,
- rozhodovanie o úverovom obchode v rámci kompetencií, v závislosti od ratingu klienta a úverového limitu pre klienta,
- posúdenie rizika manažérom pre riziko,
- definícia podmienok rozhodnutia, schválenie úverového obchodu,
- odsúhlasenie zmluvných podmienok s klientom,

- zmeny zmluvných podmienok,
- administrácia úverových obchodov,
- v tejto fáze vystupujú – úverový manažér, riziko manažér, administrátor úverových obchodov, správca úverových obchodov.

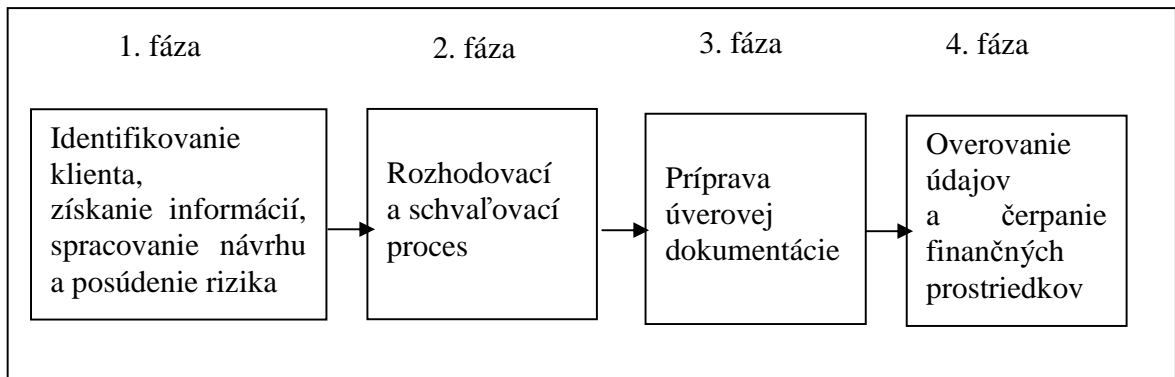
3. Fáza – **Príprava úverovej dokumentácie.**

- ide o spracovanie štandardnej úverovej dokumentácie,
- úprava úverovej dokumentácie (zapracovanie právnych úprav, supervízia znaleckého posudku, zmena podmienok obchodu...),
- opakovanie cyklu rozhodovacieho procesu,
- podpisovanie úverovej dokumentácie,
- v tejto fáze sú využívané funkcie a zodpovednosti nasledovných osôb– administrátor úverového obchodu, správca úverového obchodu, interný znalec, právne služby.

4. Fáza – **Overovanie údajov a čerpanie finančných prostriedkov**

- zásady používané pri overovaní údajov (elektronická a písomná dokumentácia, kontrola čerpania úverovej linky, podmienky čerpania, dodržiavanie účelovosti, zmeny úrokových sadzieb),
- overovanie údajov,
- čerpanie finančných prostriedkov,
- splácanie úveru, vysporiadanie obchodu,
- v tejto fáze sú dôležití – administrátor úverového obchodu, správca úverových obchodov, úverový manažér.

Obr. 1 Základné fázy úverového procesu

Zdroj: Autor

4.1.2 Podmienky poskytovania úverov

Poskytovanie úverov je viazané na splnenie určitých podmienok. Medzi podmienky poskytovania úverov možno zaradiť:

- vymedzenie pojmov, stanovenie všeobecných ustanovení,
- čerpanie úverového rámca, úverovej linky,
- úročenie (pevné, pohyblivé),
- splácanie úverovej pohľadávky,
- poplatky,
- zabezpečenie úverového obchodu.

Internetový zdroj EC.EUROPA.EU tvrdí, že za jednu z podmienok poskytovania úverov môžeme považovať **rating**. Rating predstavuje hodnotenie schopnosti konkrétneho dlžníka splácať úver, t. j. hodnotenie pravdepodobnosti, že dlžník splatí dlh.

Existujú dva druhy ratingu, t. j. externý a interný rating.

Externý rating dávajú ratingové agentúry. Získanie externého ratingu má zvyčajne zmysel len pre relatívne veľké spoločnosti, ktoré emitujú dlhopisy alebo iné cenné papiere na kapitálových trhoch.

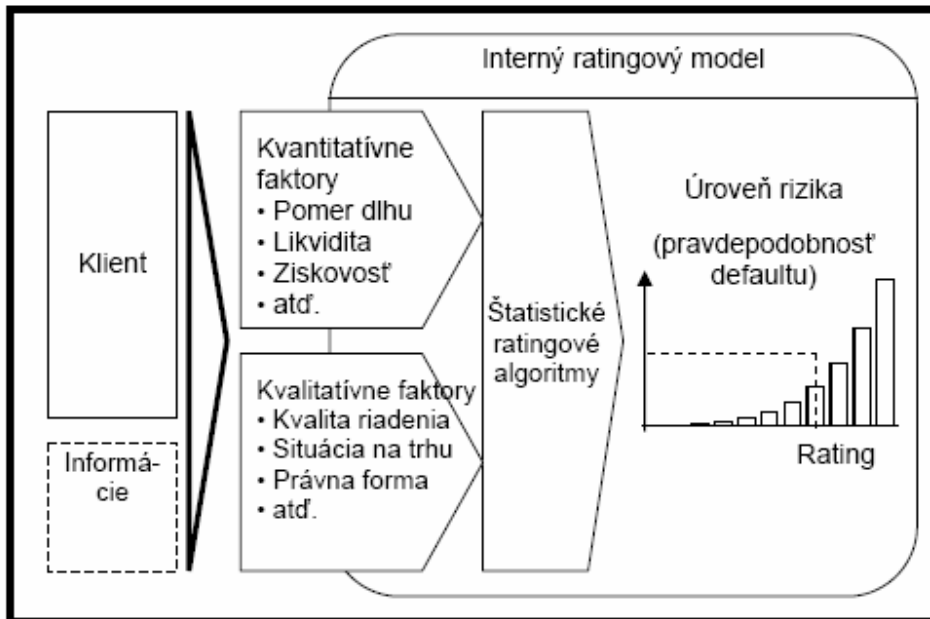
Interný rating priradujú banky svojim úverovým klientom.

Banky pri určovaní interných ratingov zbierajú informácie od svojich klientov. Mnohé získavajú finančné a iné informácie o svojich klientoch aj od súkromných úverových agentúr a využívajú tieto informácie ako vstupné údaje pre vlastné ratingové systémy.

Banky najprv zbierajú podrobné informácie o určitých charakteristikách svojich úverových klientov, najmä od samotných klientov. Banky potom porovnávajú osobitné faktory získané z údajov o úverových klientoch s historickými údajmi o nesplatených úveroch, aby určili ako často úveroví klienti s podobnou charakteristikou nesplatili svoje úvery v minulosti.

Banky na základe štatistických algoritmov nakoniec priradia novým úverovým klientom zodpovedajúce ratingy, ako je uvedené na obrázku 2.

Obr. 2 Proces pridelenia ratingu úverovým klientom

Zdroj: www.ec.europa.eu

Medzi informácie, ktoré banky zbierajú, zvyčajne patrí kvantitatívna a kvalitatívna charakteristika úverového klienta. Hoci mnoho z týchto informácií sa zbieralo vždy, mnohé banky budú v novom ratingovom prostredí analyzovať tieto informácie dôkladnejšie a systematickejšie.

V prípade malých a stredných podnikov sa kvantitatívne informácie zvyčajne berú z finančných výkazov alebo výročných správ – mnohé banky si vyžadujú aj obchodné plány

alebo daňové priznania. Hlavné kvantitatívne faktory, ktoré banky čerpajú z tohto materiálu, sú finančné údaje a ukazovatele hospodárskych výsledkov. Podľa prieskumu:

- 75 % stredne veľkých a veľkých bánk prikladá zadĺženosti ako vstupnému ratingovému faktoru veľkú alebo veľmi veľkú dôležitosť,
- 50 % prikladá rovnakú dôležitosť likvidite a ziskovosti.

Zber kvalitatívnych informácií je často spojený s osobnými stretnutiami, na ktorých sa banky pokúšajú potvrdiť, že malý a stredný podnik je dobre riadený. Podľa prieskumu:

- Približne 50 % zúčastnených stredne veľkých a veľkých bánk prikladá vysokú alebo veľmi vysokú dôležitosť kvalite riadenia malých a stredných podnikov ako vstupnému ratingovému faktoru.
- Dvoma ďalšími najdôležitejšími kvalitatívnymi faktormi, hoci jasne za kvalitou riadenia, je trhovú situáciu malého a stredného podniku a jeho právna forma.

Dôležitosť kvalitatívnych faktorov v ratingovom systéme zvyčajne závisí od veľkosti podniku a veľkosti príslušného úveru. Kvalitatívne faktory budú mať vo všeobecnosti väčší vplyv na rating v prípade väčších malých a stredných podnikov alebo väčších úverov.

Čím sú malé a stredné podniky alebo suma požadovaného úveru väčšie, tým viac informácií bude banka zvyčajne vyžadovať pri svojom postupe stanovenia ratingu.

V prípade začínajúcich podnikov sú informácie zbierané bankou na spracovanie žiadosti o úver značne odlišné, keďže začínajúce podniky nemôžu poskytnúť finančné údaje za predchádzajúce obdobia.

Keď sa stanoví rating, banka ho bude používať vo viacerých etapách interného úverového procesu, ktorý zahŕňa rozhodnutie o úvere, určenie ceny a priebežné monitorovanie úverových klientov.

4.1.3 Zásady poskytovania úverov

Každá banka v praxi uplatňuje individuálne postupy pri poskytovaní úverov. V rámci nich však existujú všeobecne platné a uznávané zásady poskytovania úveru.

K zásadám poskytovania úveru patria:

1. poskytovanie úverov na osobitný účet,
2. účel poskytnutia úveru,
3. otázky neprevoditeľnosti úveru dlžníkom,
4. platnosť a účinnosť zmluvy.

Úvery sa v bankovej praxi obyčajne poskytujú na **osobitný účet** (výnimku predstavuje kontokorentný úver). Poskytovaním úveru na osobitný účet je možné predchádzať závažným problémom súvisiacim s účelom použitia úveru alebo účelom použitia iných zdrojov. Obzvlášť dôležité je dodržiavať túto zásadu, ak ide o prostriedky vo forme dotácií a štátnych príspevkov, pri ktorých poskytovateľ stanovuje podmienky ich využitia a povinnosť zúčtovania. Ak by sa tieto prostriedky zlúčili na jednom účte s vlastnými prostriedkami klienta alebo s bankovým úverom, nebolo by možné preukázať, čo sa platilo z jedných alebo druhých zdrojov a sledovať účelnosť ich používania. Rovnako dôležité je, aby sa podobné otázky aplikovali v bankovej legislatíve.

Účel poskytnutia úveru je obvykle daný, je uvedený sa v úverovej zmluve. Výnimkou sú niektoré pôžičky, ktoré sa vyplácajú v hotovosti a povolenie debetného zostatku na účte klienta.

Rovnako sú v zmluve uvedené aj sankcie za nedodržanie účelu, na ktorý sa úver poskytol. Obvykle sa uplatňuje okamžitá splatnosť úveru alebo iné sankcie zo strany banky. Nedodržanie účelu, na ktorý sa úver poskytol, spôsobuje banke rast klasifikovaných pohľadávok, keďže táto skutočnosť je sama osebe príčinou zaradenia pohľadávky do určitého stupňa klasifikácie. Jedná sa o problém tzv. zlých úverov.

Aktuálnym sa javí problém, či je možné **vzájomne započítat' záväzky s pohľadávkami klientov banky**. Ide o situácie, kedy klienti nedostali náhrady nedostupných vkladov a problém riešili výmenou za pohľadávku banky s jej dlžníkom.

Ak vychádzame len z teoretických predpokladov, tento postup nie je správny, je však otázne, či to legislatíva taxatívne vylučuje.

Je zrejmé, že pohľadávky banky (portfólio úverov) možno po jej krachu predať. Ak by bolo prípustné vyrovnávanie záväzkov s pohľadávkami medzi klientmi banky bez jej vedomia, potom by kupujúci tohto portfólia nemali istotu, čo kupuje, či pohľadávky banky ešte existujú. Ďalším argumentom v prospech neprevoditeľnosti úveru dlžníkom je aj skutočnosť, že banka pred poskytnutím úveru hodnotí bonitu dlžníka, z čoho nepriamo vyplýva, že úver poskytuje konkrétnemu dlžníkovi a nie inému. Ak by sa považovalo za prípustné previesť úverový vzťah na iný subjekt, potom by mohol napríklad bonitný dlžník získať úver za lepších podmienok a poskytnúť ho ďalšiemu, menej bonitnému dlžníkovi.

Banky poskytujú úvery svojim klientom na základe úverovej zmluvy. Pri zmluve o úvere je potrebné rozlišovať pojmy **platnosť zmluvy** a **účinnosť zmluvy** o úvere. Účinnosť zmluvy možno podmieniť splnením určitých podmienok zo strany klienta. Úver sa môže poskytnúť na „podúčet“, z ktorého nie je možné čerpať vyčlenené úverové prostriedky. Prevedenie prostriedkov z podúčtu na úverový účet klienta sa môže viazať na splnenie podmienky, ktoré zabezpečuje účinnosť zmluvy.

Za dôležitú podmienku poskytovania úverov možno považovať aj „**zlaté pravidlo likvidity**“, ktoré hovorí, že banka môže poskytovať také úvery z časového hľadiska, aké má zdroje. Ak má banka krátkodobé zdroje, odporúča sa, aby sa orientovala na krátkodobé úvery a naopak, ak má banka k dispozícii dlhodobé zdroje, môže poskytovať dlhodobé úvery.

4.2 Všeobecná úverová banka

4.2.1 Profíl banky

Viac ako 1,2 milióna klientov a približne 20 % trhový podiel v súčasnosti robia z VÚB druhú najväčšiu banku na Slovensku. VÚB banka vznikla 1. 1. 1990 vyčlenením komerčných aktivít pre firemných klientov na území SR zo Štátnej banky československej.

V roku 2001 získala väčšinový podiel vo VÚB banke významná talianska banková skupina IntesaBci (dnes Intesa Sanpaolo). VÚB banka pôsobí v Slovenskej republike a v Českej republike. U nás má 209 pobočiek a 11 hypotekárnych centier.

O skupine Intesa Sanpaolo

Talianska banková skupina Intesa Sanpaolo je väčšinovým vlastníkom VÚB banky. Intesa Sanpaolo je jednou z vedúcich bankových skupín v eurozóne s trhovou kapitalizáciou 39,5 mld. EUR (1,19 bil. SKK*). Podľa bilančnej sumy a objemu vlastného kapitálu je Intesa Sanpaolo najväčšou bankou v Taliansku a šiestou najväčšou bankovou skupinou v Európe. Na svete patrí do prvej desiatky najväčších bánk. Popri svojej materskej krajine pôsobí vo viac ako 40 štátoch sveta. Teritoriálne sa zameriava na strednú a východnú Európu a krajiny Stredozemného mora.

* Konverzný kurz: 1 EUR = 30,1260 SKK

V roku 2009 sa stala najoceňovanejšou slovenskou bankou. Za banku roka ich označil nielen ekonomický časopis Trend, ale aj prestížne zahraničné magazíny The Banker a Euromoney.

V roku 2009 získala banka tieto ocenenia:

Euromoney Awards for Excellence

Banka roka 2009 od Trendu

Bank of the year in Slovakia od The Banker

VÚB banka sa opakovane stala najúspešnejšou bankovou inštitúciou v súťaži finančných produktov Zlatá minca.

Tab. 1 Rating banky (Moody's Investors Service – 30. júl 2009)

Výhľad	stabilný
Vklady	A1/P-1
Finančná sila	C-

Zdroj: www.vub.sk

4.2.2 Úverové produkty pre malé a stredné podniky vo VÚB banke

VÚB, a. s. ponúka široký sortiment úverov a ďalších foriem financovania, ktoré vie navzájom kombinovať a prispôbovať potrebám klienta. V úverovej činnosti sa banka zameriava najmä na podporu rozvoja malého a stredného podnikania, proexportných zámerov. Osobitný prístup venuje významným firemným klientom a firmám s medzinárodnou účasťou.

1. Podnikateľská úverová linka

Podnikateľská úverová linka je služba, ktorá sa získava na základe aktívneho využívania produktov banky. Vďaka nej majú bankovní klienti možnosť prakticky okamžite získať dodatočné zdroje na rozvoj podnikania.

Výhody

- bez akýchkoľvek podkladov,
- jednoduchý a rýchly prístup k peniazom,
- neustály prehľad o sume, ktorú môžete čerpať,
- poplatok a úroková sadzba za zvýhodnených podmienok.

V rámci Podnikateľskej úverovej linky je možné využiť jeden, prípadne kombináciu nasledujúcich produktov:

- **Profi úver** splátkový so splatnosťou 1 až 2 roky,
- **Profi úver** vo forme povoleného prečerpania na podnikateľskom účte,
- **Kontokredit** bez akéhokoľvek zabezpečenia.

Výška limitov:

- od **1 600 EUR** až do **33 200 EUR** (48 201,60 až 1 000 183,20 SKK*),
- závisí od priemerného objemu mesačných kreditov na podnikateľských účtoch,
- pravidelne a automaticky sa prehodnocuje.

* Konverzný kurz: 1 EUR = 30,1260 SKK

2. Profi úvery

Základ úspešného podnikania je vždy mať dostatok finančných prostriedkov na rozvoj ako aj na bežný chod biznisu.

Pri zostavovaní ponuky financovania podnikania živnostníkov a iných podnikateľov sa vychádza cielene z potrieb klientov. Najväčší dôraz sa preto kladie na rýchlosť, jednoduchosť a flexibilitu úverov.

Financovanie:

- bežných prevádzkových potrieb (nákup zásob, materiálu, surovín, DPH, colných poplatkov, preddavkov a pod.),

- investícií do hnutel'ného resp. nehnuteľného majetku určeného na podnikanie (napr. nehnuteľnosti, stroje, zariadenia, technológie a pod.).

Profi úvery sú určené fyzickým osobám podnikateľom a spoločnostiam s ručením obmedzeným s ročným obratom do 1 mil. EUR (30 126 000 SKK*)

* Konverzný kurz: 1 EUR = 30,1260 SKK

Výhody profi úverov:

- **rýchlosť** – schválenie úveru už do 24 h,
- **jednoduchosť** – na schválenie stačí minimum dokladov,
- **flexibilitu** – profi úvery ponúkajú riešenia pre všetky potreby financovania,
- **dostupnosť** – úver sa poskytuje aj neklieťom VÚB banky.

Pre komplexné pokrytie finančných potrieb podniku VÚB banka ponúka možnosť vybrať si z nasledujúcich druhov profi úverov:

- **Profi úver** - od 3,3 tis. € do 166 tis. € (od 99 415,80 do 5 00 916 SKK*), doba splatnosti 2 roky,
- **Profi invest** - od 3,3 tis. € do 166 tis. € (od 99 415,80 do 5 00 916 SKK*), doba splatnosti 3 roky,
- **Profiinvest plus** – od 9,9 tis. € do 166 tis. € (od 298 247,40 do 5 00 916 SKK*), doba splatnosti 8 rokov,
- **Profihypo** – od 9,9 tis. € do 500 tis. € (od 298 247,40 do 15063 000 SKK*), doba splatnosti 15 rokov.

* Konverzný kurz: 1 EUR = 30,1260 SKK

3. Komerčné úvery

Pre financovanie podnikateľských potrieb ponúka banka rôzne druhy a typy úverov zo zdrojov VÚB, a. s.

Z hľadiska dĺžky trvania úverového vzťahu sú to úvery:

- krátkodobé (do 1 roka vrátane),
- strednodobé (do 5 rokov vrátane),

- dlhodobé (viac ako 5 rokov).

Komerčné úvery sú určené právnickým alebo fyzickým osobám vykonávajúcim podnikateľskú činnosť, pričom sa vyžaduje:

- ročný obrat nad 1 mil. EUR (30 126 000 SKK*),
- minimálna doba podnikania 12 mesiacov,
- podnikanie v oblasti, ktorá neohrozuje verejný poriadok, morálku a životné prostredie.

* Konverzný kurz: 1 EUR = 30,1260 SKK

Patrí sem:

- Flexibiznis úver,
- Kontokredit,
- Investičný úver,
- Preklenovací úver s fondmi EÚ,
- Preklenovací úver pre žiadateľov o podporu z PPA,
- Investičný úver pre SVB a vlastníkov bytových domov,
- Úver zabezpečený rýchlou zárukou SZRB.

Flexibiznis úver

Slúži na vykrytie nedostatkov finančných prostriedkov:

- na financovanie pohľadávok voči odberateľom do lehoty splatnosti,
- na nákup zásob, materiálu, surovín, polotovarov a hotových výrobkov,
- na krytie sezónnej nerovnomernosti hospodárskej činnosti,
- či úhradu preddavkov napríklad na DPH,
- bez obmedzenia - už od 3 300 EUR (99 415 SKK*) a bez stanovenia maximálnej výšky,
- flexibilne - možnosť čerpať ako kontokorentný, revolvingový alebo termínovaný úver,
- aj pre nové firmy – od 1 roku podnikania.

* Konverzný kurz: 1 EUR = 30,1260 SKK

Financovanie prevádzkových potrieb jednou z nasledovných foriem úveru:

- **kontokorentný úver** – povolené prečerpanie na podnikateľskom bežnom účte. Z bežného účtu sa uhrádzajú výdavky podniku, v prípade nedostatku vlastných

prostriedkov automaticky dochádza k čerpaniu úveru a z prichádzajúcich platieb sa úver priebežne spláca. Tak sa úver čerpá len v aktuálne potrebnej výške, pričom úroky sa platia len za dni skutočného čerpania úveru,

- **revolvingový úver**, prostredníctvom ktorého dostane podnik k dispozícii cudzie zdroje, ktoré môže opakovane čerpať a splácať podľa aktuálnej potreby v rámci dohodnutého úverového rámca a lehoty splatnosti. Pokyny na čerpanie a splácanie sa udávajú podľa aktuálnych potrieb podniku. Úroky sa platia len za skutočne vyčerpaný úver,
- **termínovaný úver** - úver na obežný majetok, ktorý možno čerpať jednorazovo alebo postupne. Pri postupnom čerpaní sa dohodne časový plán čerpania až do výšky schváleného úveru a splátkový plán; vďaka čomu je možné pohodlne naplánovať finančné toky v spoločnosti.

Podmienky na poskytnutie úveru

- akceptovateľná bonita podnikateľského subjektu z hľadiska finančných výkazov,
- preukázanie schopnosti splatiť úver vrátane úrokov a poplatkov,
- zabezpečenie úveru vrátane úrokov a poplatkov - všetky prípustné formy zabezpečenia na základe vzájomnej dohody medzi bankou a klientom vrátane nástrojov vymožitelnosti práva veriteľa (ako je blankozmenka, notárska zápisnica).

Kontokredit

- predstavuje automatický limit povoleného prečerpania poskytovaný k bežnému účtu zahrnutému vo VUB konte (flexibiznis účet, VUBusiness, VUBusiness Plus, VUBusiness Gold, VUBusiness POS, VUBusiness Professional),
- nemusí byť zabezpečený majetkom klienta či inou zábezpekou,
- je poskytnutý bez dodatočných poplatkov a bez zbytočnej administratívy,
- v prípade nedostatku vlastných prostriedkov na bežnom účte môže klient čerpať prostriedky banky až do výšky limitu stanoveného bankou,
- umožňuje čerpať peňažné prostriedky len v aktuálne potrebnej výške, pričom úroky sa platia len za dni skutočného čerpania,

- splácanie prečerpania prebieha automaticky, spláca sa priebežne z platieb prichádzajúcich na účet.

Výška limitu

- závisí od výšky priemerných mesačných kreditov a zostatkov na účtoch klienta,
- pravidelne (automaticky) sa prehodnocuje,
- minimálna výška limitu je 650 EUR (19581,90 SKK*), maximálna 16 600 EUR (500 091,60 SKK*).

* Konverzný kurz: 1 EUR = 30,1260 SKK

Doba poskytnutia kontokreditu

- povolené prečerpanie banka poskytuje na dobu existencie VUB konta za predpokladu splnenia podmienok stanovených bankou.

Podmienky na poskytnutie kontokreditu

- vlastníctvo niektorého z VUB kont,
- existencia podnikateľského subjektu minimálne 6 mesiacov,
- klient má vo VÚB banke vedený účet min. 6 mesiacov,
- hodnota a štruktúra kreditných obrátov a priemerných zostatkov na účte za posledných 6 mesiacov musí dosahovať bankou stanovenú minimálnu hodnotu,
- voči majetku dlžníka nie je začaté exekučné konanie, nie je v likvidácii, ani nie je podaný návrh na začatie konkurzu alebo vyrovnaní voči majetku,
- banka o dlžníkovi neviduje žiadnu negatívnu históriu.

Kontokredit sa neposkytuje pre nasledujúce oblasti podnikania

- bary, nočné kluby, kasína, dealerská/maklérska činnosť súvisiaca s realitnými spoločnosťami, finančnými poradenskými a sprostredkovateľskými firmami, (vrátane obchodníkov s cennými papiermi), odkup pohľadávok, factoring, forfaiting, leasing, inkasná činnosť, politické strany, distribúcia pornografie alebo akákoľvek činnosť v tejto oblasti, výrobcovia pre vojsko a armádu/obchodníci v tejto oblasti, zmenárne a záložne, spoločenstvá vlastníkov bytov, rozpočtové, príspevkové a neziskové organizácie.

Požadované podklady

- banka od klienta nevyžaduje žiadne doplňujúce podklady.

Investičný úver

Potrebujete vlastné prevádzkové priestory, novú technológiu, rekonštrukciu, modernizujete alebo uvažujete nad inou formou investícií?

Banka ponúka strednodobý alebo dlhodobý investičný úver s nasledovnými výhodami:

- obstaranie hmotného alebo nehmotného investičného majetku (nehnutelnosť, stroj, súbor strojov – technologická linka), ich modernizácia, rekonštrukcia, údržba, nákup know-how, financovanie výskumu a ďalších investícií,
- priebežné čerpanie podľa splatných daňových dokladov (dodávateľských faktúr),
- splácanie z disponibilných zdrojov spravidla štvrťročnými alebo mesačnými splátkami,
- možný odklad splácania istiny úveru po dokončení investičnej akcie.

Podmienky na poskytnutie úveru

- akceptovateľná bonita podnikateľského subjektu z hľadiska finančných výkazov,
- preukázanie schopnosti splatiť úver vrátane úrokov a poplatkov v požadovanej lehote splatnosti a za vopred dohodnutých podmienok,
- účelovosť úveru - úver na financovanie konkrétnych investícií súvisiacich s podnikateľskou činnosťou,
- zabezpečenie úveru vrátane úrokov a poplatkov - všetky prípustné formy zabezpečenia na základe vzájomnej dohody medzi bankou a klientom vrátane nástrojov vymožitelnosti práva veriteľa (ako je blankozmenka, notárska zápisnica),
- ďalšie podmienky v závislosti od charakteru obchodu, poznania a bonity podnikateľa.

Požadované podklady

- písomná Žiadosť o úver vrátane doplnujúcich tabuľkových príloh v závislosti od výšky a druhu požadovaného úveru a typu podnikateľského subjektu,
- doklady preukazujúce oprávnenie na podnikateľskú činnosť,
- účtovné výkazy za dve posledné ukončené hospodárske obdobia a najaktuálnejšie finančné výkazy v bežnom roku,
- daňové priznanie, resp. priznanie k dani z príjmu,
- podnikateľský plán, investičný projekt,
- doklady k zabezpečeniu úveru,
- ďalšie doklady súvisiace s účelom úveru.

4. Podpora rozvoja podnikania

Úvery v rámci podporných programov, vyhlásené slovenskými či zahraničnými finančnými inštitúciami, umožňujú po splnení určitých podmienok výhodne získať úverové zdroje a diverzifikovať riziká. Úvery sú určené malým a stredným podnikateľským subjektom, podnikajúcim v zmysle § 2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka, v znení neskorších predpisov.

- Programy Slovenskej záručnej a rozvojovej banky, a s.,
- Štrukturálne fondy EÚ.

5. Financovanie poľnohospodárov

VÚB banka ponúka farmárom a podnikateľom v agrosektore nasledovné formy financovania: Ak ide o uchádzača o **dotáciu zo štrukturálnych fondov EÚ**, VÚB banka poskytne **preklenovací úver** oproti vratke PPA do výšky uznateľných nákladov, a tým pomôže zabezpečiť zdroje na zvládnutie celkových investícií prostredníctvom EÚ fondov v rámci prijatých opatrení na rozvoj vidieka.

Ďalšie formy financovania:

- Preklenovací úver pre žiadateľov o podporu z PPA,
- Investičný úver pre pestovateľov cukrovej repy.

Preklenovací úver pre žiadateľov o podporu z PPA

VÚB banka ponúka úver slúžiaci na preklopenie obdobia medzi potrebou financovania prevádzkových nákladov potrebných na vykrytie zvýšených finančných potrieb hlavne v období zakladania úrody a zberových prác a vyplatením podpory z PPA.

S týmto výhodným, flexibilným preklenovacím úverom, možno získať až 100 % z predpokladaných priamych platieb na rok 2009 ešte pred vyplatením z PPA. O úver možno žiadať počas celého roka, tak pred podaním ako aj po podaní žiadosti o priame platby. Navyše úver nebude predstavovať žiadnu záťaž, pretože celý úver vrátane úrokov, istiny a poplatku je splatný až z poskytnutých dotácií.

Úhrada istiny, úrokov aj spracovateľského poplatku je uskutočnená až z poskytnutej podpory. Tento typ úveru možno čerpať jednorázovo alebo postupne.

Výhody Preklenovacieho úveru od VÚB banky:

- výhodná úroková sadzba,
- rýchle vybavenie úveru,
- minimálne požiadavky na zabezpečenie (vo väčšine prípadov stačí blankozmenka),
- bezplatné vedenie osobitného bežného účtu,
- poskytnutie finančných prostriedkov na bežný účet,
- silný partner so silnou pozíciou na trhu,
- najširšia sieť firemných pobočiek na Slovensku.

Maximálna výška úveru:

- možnosť získať až 100 % z celkovej výšky podpory z PPA (platby z EÚ aj štátneho rozpočtu) , a to získanie základného úveru do 90 % z celkovej výšky podpory z PPA ihneď a zvyšnej podpory až po predložení Rozhodnutia PPA za rok 2009 (v prípade záujmu klienta).

Doba splatnosti:

- do poskytnutia podpory z PPA najneskôr však do 30. 6. 2010.

Podmienky na poskytnutie úveru:

- právnická alebo fyzická osoba,
- minimálne 2 roky vykonáva podnikateľskú činnosť v oblasti poľnohospodárstva,
- spĺňa stanovené kritériá VÚB, a.s., pre bonitu podnikateľského subjektu.

Zabezpečenie úveru:

- blankozmenka,
- iná akceptovateľná forma zabezpečenia.

Požadované podklady:

- písomná Žiadosť o úver,
- Identifikačný list za rok 2008 a Rozhodnutie z PPA za rok 2008 (ak klient žiada o úver pred podaním Žiadosti o priame platby na rok 2009), alebo
- Identifikačný list a Žiadosť za rok 2009 potvrdené PPA (v prípade, ak klient žiada o úver po podaní Žiadosti o priame platby na rok 2009),
- ostatné prílohy k Žiadosti o úver v závislosti od výšky úveru a typu podnikateľského subjektu:
 - doklady preukazujúce oprávnenie na podnikateľskú činnosť,

- účtovné výkazy,
- daňové priznanie, resp. priznanie k dani z príjmu,
- tabuľkové prílohy k žiadosti.

Doba spracovania žiadosti:

- žiadosť o preklenovací úver bude spracovaná do 2 pracovných dní od predloženia požadovaných podkladov.

Investičný úver na nákup poľnohospodárskej techniky a strojov pre pestovateľov cukrovej repy

VÚB banka ponúka úver slúžiaci na financovanie investičných nákladov spojených s nákupom poľnohospodárskej techniky a strojov, s cieľom pomôcť pestovateľom cukrovej repy preorientovať sa na pestovanie iných plodín. Ak ide o žiadateľa o podporu z PPA môže získať úver, ktorého splácanie je založené na budúcich prijatých osobitných platbách na cukor z PPA.

Doba splatnosti:

- maximálna splatnosť úveru je 5 rokov.

Podmienky na poskytnutie úveru:

- právnická alebo fyzická osoba,
- minimálne 2 roky vykonáva podnikateľskú činnosť v oblasti poľnohospodárstva,
- čerpanie preklenovacieho úveru PPA vo VÚB, a.s,
- predložila PPA Žiadosť o osobitnú platbu za cukor súčasne, alebo po predložení Žiadosti o jednotnú platbu na plochu,
- spĺňa stanovené kritériá VÚB, a.s., pre bonitu podnikateľského subjektu.

Zabezpečenie úveru:

- predstavuje nadobúdaná technika (stroje a zariadenia),
- blankozmenka,
- iná akceptovateľná forma zabezpečenia.

Požadované podklady:

- písomná Žiadosť o úver,
- Identifikačný list za rok 2008 a Rozhodnutie z PPA za rok 2008 (ak klient žiada o úver pred podaním Žiadosti na rok 2009), alebo

- Identifikačný list a Žiadosť za rok 2008 potvrdené PPA (v prípade, ak klient žiada o úver po podaní Žiadosti na rok 2009),
- ostatné prílohy k Žiadosti o úver v závislosti od výšky úveru a typu podnikateľského subjektu:
 - doklady preukazujúce oprávnenie na podnikateľskú činnosť,
 - účtovné výkazy,
 - daňové priznanie, resp. priznanie k dani z príjmu,
 - tabuľkové prílohy k žiadosti.

4.2.3 Podmienky a postupy poskytovania úverov vo VÚB banke

Predaj úverov zabezpečuje poradca. Za kontrolu správne a kompletne vyplnenej žiadosti odosielanej prostredníctvom aplikácie (napr. v prípade Profi úverov sa jedná o Aplikáciu Profi predaj - APP) na oddelenie „credit risk“ zodpovedajú supervízori.

V prípade neprítomnosti supervízora jeho úlohu zabezpečuje regionálny supervízor.

Poradca aj supervízor sú povinní, pri posudzovaní úverov v aplikácii, dodržiavať nasledovné pravidlá:

- a) formálnu, logickú a vecnú správnosť údajov v aplikácii je primárne zodpovedný poradca a supervízor,
- b) dodržiavať pravidlá a postupy stanovené v príslušných procedúrach (procedúra definuje základné podmienky poskytovania úverov, postupy pri spracovaní žiadosti a proces poskytovania úverov) a dokumentoch banky pre poskytovanie úverov pre segment malých a stredných podnikateľov,
- c) **spracovať žiadosť klienta a odoslať na posúdenie credit risk** tak, aby boli dodržané stanovené maximálne hodnoty, v rámci ktorých musí byť klientovi oznámené rozhodnutie o posúdení jeho žiadosti:

Príklad:

Tab. 2 Maximálna doba spracovania žiadosti klienta pre Profiúvery

Typ úveru	Max. doba spracovania žiadosti klienta (v hod.)*			
	Pobočka – po odoslanie na CR	Credit Risk	Pobočka – po rozhodnutí CR	Celkom
Profi úver	12	11	1	24
Profiinvest	12	11	1	24
Profiinvest Plus	24	23	1	48
Profihypo	36	35	1	72

Zdroj: interné materiály VÚB banky

* Lehota začína plynúť od momentu, kedy bola žiadosť klienta vytlačená a podpísaná klientom t. j. nastavenie stavu „Žiadosť vytlačená a podpísaná klientom“ v APP. V prípade, že sa v histórii žiadosti v APP nachádza niekoľkokrát takýto údaj, lehota sa počíta od 1. záznamu. Lehota končí zaznamenaním stavu „Schválená žiadosť akceptovaná/zamietnutá klientom“, resp. Žiadosť zamietnutá supervízorom/klient kontaktovaný.“

d) **na posúdenie Credit risku** odosielať len žiadosti klientov, u ktorých:

- bola vypočítaná maximálna úverovateľnosť klienta („debt capacity“), v prípade Profiúverov sa jedná o sumu 3 300 € (99 415,80 SKK*)
- scoringové hodnotenie je **A, B, C, resp. P** (ak predschránený úver), **X** – Profihypo bez finančných výkazov.

Scoringové hodnotenie **D** – výnimka v prípade scoringového hodnotenia D je možná len vo výnimočných prípadoch u klientov, ktorých tržby sú viac ako 500 000 € (15 063 000 SKK*). Scoring **E** je možné akceptovať len v prípade nových predschránených žiadostí o úver pre členov komôr, ktoré nebudú mať špeciálne označenie pre scoring v prípade, ak klient prešiel z jednoduchého účtovníctva na podvojné a za hodnotené obdobie má 2 daňové priznania.

* Konverzný kurz: 1 EUR = 30,1260 SKK

e) požadovaný úver nesmie presahovať **50 % z ročných príjmov/tržieb klienta**, výnimka je možná len u Profihypo úverov,

f) **v prípade investičných úverov** (Profiinvest, Profiinvest Plus a Profihypo) nie je možné schváliť sumu nižšiu ako je požadovaná výška úveru s výnimkou, ak poradca v poznámke uvedie minimálne akceptovateľnú výšku úveru klientom, ktorá nie je nižšia ako 70 % z pôvodne požadovanej výšky úveru, inak bude úver zamietnutý. Táto minimálna výška úveru musí byť adekvátne zdôvodnená a opodstatnená, napr. klient uvedie inú alternatívu investičného projektu.

Banka vychádza z princípu, že klient má rozpočítané zdroje na konkrétnu investičnú akciu, t. j. nižší objem prostriedkov mu nezabezpečí realizáciu plánovanej investície.

Príklad: klient požiada o sumu 300 tis. € a zároveň do poznámky uvedie, že minimálne akceptovateľná výška úveru klientom je napr. 210 tis. €, t. j. úver môže byť spracovaný...

g) **ak klient čerpá kontokorentný úver v inej banke** a žiada o jeho prefinancovanie vo VÚB, podmienkou čerpania novoposkytnutého úveru bude zdokladovanie splatenia úveru, poskytnutého inou bankou (predloží Bankovú informáciu). V opodstatnených prípadoch je možné na základe rozhodnutia schvaľovateľa vyčerpať úver ešte pred dokladovaním splatenia úveru v inej banke,

h) **ak klient čerpá kontokorentný úver, ktorý je splatný v blízkej budúcnosti** a zároveň žiada o nový kontokorentný úver štandardným procesom (nesplňa podmienky pre skrátený proces – TOP-UP) bez nutnosti reálne splatiť súčasný limit pred poskytnutím nového úverového limitu (t. j. klient nie je povinný pri ukončení súčasnej úverovej zmluvy vyrovnať debetný zostatok min. na nulu resp. na kladnú hodnotu) – tento postup je možné uplatniť len výnimočne, a to ak klient splňa všetky stanovené kritériá pre poskytnutie úveru, verifikáciou neboli zistené žiadne negatívne informácie a počas čerpania kontokorentu nebol klient trvale v 100 % - nom čerpaní. V opačnom prípade je možné mu poskytnúť nový kontokorent len za podmienky reálneho vyrovnania pôvodného debetného úverového rámca pred poskytnutím nového úveru.

i) poradca je prvotne zodpovedný za **kontrolu prepojenia žiadateľa v živnostenskom/obchodnom registri**, t. j. sledovanie ekonomicky spätých skupín.

j) v prípade, že **klient žiada o úver v inom meste, ako je jeho sídlo, resp. bydlisko**, je možné takúto žiadosť spracovať, ak jej ďalšie spracovanie schválil riaditeľ odboru (riaditeľ Odboru 4200 Riadenie retailových klientov/ riaditeľ Odboru 3300 Malé a stredné podniky). Ak v mieste sídla klienta je len expozitúra VÚB a klient žiada o úver v najbližšej retailovej/firemnej pobočke – v takomto prípade nie je potrebné vyžadovať schválenie výnimky.

k) poradca/supervízor je povinný **vykonať návštevu prevádzky/sídla žiadateľa** v nasledovných prípadoch:

Tab. 3 Prípady návštevy poradcom/supervízorom

Klient	Odvetvie podnikania	Výška úveru
Nový	Veľkoobchod	>= 3 300 EUR
	Doprava	>= 3 300 EUR
	Maloobchod	>= 3 300 EUR
	Sprostredkovanie služieb a tovar	>= 3 300 EUR
	Stavebníctvo	>= 3 300 EUR
Ostatní	-	>= 33 200 EUR

Zdroj: interné materiály VÚB banky

l) ak už klient čerpá úver vo VÚB, a. s., a žiada o ďalší úver, poradca a supervízor sú povinní skontrolovať plnenie, príp. neplnenie podmienok stanovených pri predchádzajúcom úvere/úveroch (objem platobného styku, špecifické podmienky) a uviesť o tom informáciu v poznámke na obrazovke KO – kritéria alebo v poznámke na obrazovke „Výsledok“,

m) ak je **žiadateľ o úver, ktorého majiteľ/spoločník je nerezident**, platia pri schvaľovaní nasledovné pravidlá:

- ak je živnostník cudzí štátny príslušník alebo spoločníci/konatelia s. r. o. sú cudzí štátni príslušníci, podmienkou pre poskytnutie úverov je **zriadenie záložného práva na tuzemskú nehnuteľnosť**. Záložné právo na hnutel'ny majetok je akceptovateľné len vo výnimočných prípadoch,

- ak má spoločnosť aspoň 1 spoločníka, alebo konateľa občana SR, potom je možné poskytnúť úver zabezpečený blankozmenkou, ktorá musí byť avalovaná týmto spoločníkom/konateľom ako fyzickou osobou – občanom SR, za podmienky, že disponuje primeraným osobným majetkom (poradca je povinný túto skutočnosť uviesť v aplikácii a taktiež uviesť informácie o osobnom majetku tohto spoločníka/konateľa),
- n) ak **žiadateľ o úver ktorého majiteľ/spoločník do splatnosti úveru dosiahne dôchodkový vek** platia pri schvaľovaní nasledovné pravidlá:

- **v prípade FO** – živnostníka, ak živnostník do splatnosti úveru dosiahne dôchodkový vek (65 rokov) musí byť **blankozmenka avalovaná aspoň jedným zákonným dedičom/dedičmi**, (potomkovia dlžníka, t. j. plnoleté zárobkovo činné deti), resp. musí byť úver zabezpečený nehnuteľným/ hnutel'ným majetkom; poradca je povinný vždy uviesť informácie o osobnom majetku osoby/osôb, ktorá bude blankozmenku avalovať,
- **v prípade s. r. o.** – ak má len 1 spoločníka, ktorý v čase splatnosti úveru dosiahne dôchodkový vek, blankozmenka musí byť avalovaná spoločníkom ako FO a jeho zákonnými dedičmi, resp. musí byť úver zabezpečený nehnuteľným/hnutel'ným majetkom,
ak má s. r. o. viacero spoločníkov a majoritný spoločník dosiahne dôchodkový vek v čase splatnosti úveru, potom je potrebný aval blankozmenky všetkými spoločníkmi ako FO, resp. zriadenie záložného práva na nehnuteľný/hnutel'ný majetok,
- poradca je povinný uviesť v žiadosti o úver vek spoločníkov.

o) **opätovné podanie žiadosti** – v prípade, že klientovi bola zamietnutá žiadosť o úver, klient môže opakovane požiadať o úver **najskôr po 6 mesiacoch**, pričom musí predložiť aktuálne podklady a účtovné výkazy. Ak klient požiada o úver v lehote kratšej ako 6 mesiacov od posledného zamietnutia jeho žiadosti a poradca spracuje žiadosť, ktorá nespĺňa nižšie uvedené podmienky a odošle na ďalšie spracovanie, supervízor/Credit risk je povinný túto **žiadosť zamietnuť**.

V lehote kratšej ako 6 mesiacov **môže klient opakovane požiadať o úver, ak je to:**

- na základe odporúčania analytika, napr. zmena formy úveru, typu úveru, po ukončení účtovného roku,
- v dôsledku iných významných skutočností na strane klienta, pričom v tomto prípade musí byť žiadosť dôsledne zdôvodnená poradcom v poznámke na obrazovke „Údaje

o úvere“ a supervízorom na obrazovke „Výsledok“ (napr. klient predložil uzatvorenú zmluvu o obchode, ktorý pri prvom posudzovaní avizoval a tento obchod pozitívne ovplyvní jeho ekonomicko-finančnú situáciu, nespĺňal doby podnikania!).

- ak bol klientovi schválený úver a klient z určitých dôvodov požiada o nový úver, ktorý by mal nahradiť už schválený úver, analytik môže schváliť tento úver len za podmienky, že u skôr schváleného úveru v aplikácii je stav „Schválená žiadosť – zamietnutá klientom“.

Úverový proces sa začína rokovaním so žiadateľom o úver: V tomto kroku je dôležitý výpis zo živnostenského resp. obchodného registra na zistenie identity žiadateľa. Po ukončení rokovania nasleduje spracovanie žiadosti o úver. Žiadateľ o úver predkladá žiadosť o poskytnutie úveru a príslušné finančné výkazy, ktoré banka vyžaduje. Žiadosť s priloženými dokumentami sa postupuje oddeleniu credit risk, kde sa hodnotí maximálna úverovateľnosť klienta a jeho scoringové hodnotenie.

Banka vyžaduje od klienta hlavne nasledovné finančné výkazy:

- súvaha a výkaz ziskov a strát - pri uplatňovaní PÚ,
- výkaz o príjmoch a výdavkoch, výkaz o majetku a záväzkoch – pri uplatňovaní JÚ,
- daňové priznanie.

VÚB banka požaduje dané dokumenty za min. 2 roky realizácie podnikania. V niektorých prípadoch banka vyžaduje od klienta aj priebežné výkazy, napr. za ¼ rok, či ½ rok.

Na základe týchto výkazov získava banka informácie o finančno-ekonomickej situácii konkrétneho žiadateľa o úver. Banku zaujímajú hlavne ukazovatele ako sú obrat, hospodársky výsledok a majetok podniku. Často sa vyžaduje vysvetlenie jednotlivých položiek uvedených vo vyžadovaných finančných výkazoch.

Pre banku je dôležité zistiť, s akými obchodnými partnermi podnik spolupracuje, zistiť počet obchodných partnerov. Podstatné je poznať, aké produkty vyrába podnik.

Po získaní týchto výkazov nasleduje proces zadávania informácií z jednotlivých výkazov do softvéru.

Daný softvér uskutočňuje scoring, vypočíta jednotlivé finančné ukazovatele, medzi ktoré patria:

- ukazovatele aktivity,

- ukazovatele rentability,
- ukazovatele zadlženosti,
- ukazovatele likvidity,
- a ďalšie ukazovatele nevyhnutné pri rozhodovaní o poskytnutí úveru.

Na základe nich stanoví **softvér** bonitu klienta, zaradí ho do jednotlivých rizikových tried a určí maximálnu výšku úveru, ktorá môže byť klientovi na základe dostupných informácií poskytnutá, prípadne rozhodne o neposkytnutí úveru.

Ak softvér ,vzhľadom na riziko nesplácania úveru, rozhodne o neposkytnutí úveru, nasleduje zamietnutie žiadosti o úver. V opačnom prípade dochádza k uzatvoreniu úverovej zmluvy a následne k uvoľneniu finančných prostriedkov, prípadne môže byť poskytnutý úver v sume nižšej ako bola požadovaná.

Dôležité je stanovenie spôsobu zabezpečenia, jedná sa o sekundárnu návratnosť. Medzi formy zabezpečenia úveru patrí hnutel'ný a nehnuteľný majetok, blankozmenka, príp. zriadenie záložného práva.

VÚB banka vychádza pri MSP z primárnej návratnosti, ktorá predstavuje schopnosť podnikateľského subjektu splácať úver z vlastnej podnikateľskej činnosti, len okrajovo sa berie do úvahy budúcnosť podnikania daného klienta.

Dôležité sú taktiež záväzky a pohľadávky voči daňovému úradu a sociálnej poisťovni, ktoré banka označuje ako KO kritériá. Požaduje sa okamžité splatenie záväzkov, príp. splácanie formou splátkového kalendára.

V priebehu čerpania úveru sa uskutočňuje **monitoring klienta**. V rámci monitoringu klienta sa uskutočňuje:

1. kontrola podmienok úverovej zmluvy a
2. kontrola objemu platobného styku.

Kontrola podmienok úverovej zmluvy

Kontrolu plnenia/neplnenia podmienok stanovených v úverovej zmluve pri schválených úveroch (špecifické podmienky) sú povinní skontrolovať poradca a supervízor.

Poradca zabezpečuje:

- kontrolu plnenia podmienok úverovej zmluvy,

- pravidelné zasielanie overených fotokópií účtovných výkazov za predchádzajúce ukončené účtovné obdobie obdržaných od klienta, ktoré boli potvrdené z daňového úradu (nie predbežné) spolu s vyplneným formulárom „Podklady pre zadanie finančných výkazov do Finstat Viewer“ na oddelenie 8103 – Back Office úverov v Bratislave,
- oznamovanie skutočností, ktoré ovplyvňujú platobnú disciplínu klienta.

Kontrola objemu platobného styku

V prípade neplnenia podmienky objemu platobného styku prostredníctvom účtov klienta vo VÚB, ktorý mal klient stanovený v úverovej zmluve, bude tento klient zaradený do Zoznamu kontroly platobného styku v aplikácii. V súvislosti s tým je predajcovi zaslaná aj mailová notifikácia a poradca je povinný:

- po obdržaní upozornenia do mailovej schránky (prichádza najneskôr do 3 mesiacov úverového vzťahu s klientom)
 - o v prípade klienta **s prvým neplnením podmienky platobného styku** – klienta kontaktovať a dohodnúť si s ním stretnutie. V rámci stretnutia zistiť dôvod neplnenia tejto podmienky a informovať klienta o možných sankciách, ktoré z toho hrozia,
 - následne mailom informovať supervízora s vysvetlením tohto stavu a návrhu na jeho nápravu,
 - kontaktovanie klienta a jeho zdôvodnenie neplnenia podmienky platobného styku zaznamenať v aplikácii,
 - o v prípade klientov **s opakovaným neplnením podmienky platobného styku** je poradca povinný kontaktovať klienta, zistiť dôvod neplnenia a v aplikácii uviesť návrh na zúčtovanie/nezúčtovanie sankcie.
- poradca je povinný zaznamenanie vykonať v lehote **do 20. dňa príslušného mesiaca.**
- zodpovedný zamestnanec odboru 4200 alebo odboru 3300 vyhodnotí návrhy na výnimku zo sankcie za neplnenie platobného styku a na základe uvedených dôvodov neplnenia a zdôvodnenia uvedeného poradcom rozhodne o zúčtovaní, resp. nezúčtovaní sankcie,

- následne zodpovedný zamestnanec odboru 4200 alebo odboru 3300 zašle do hromadnej e-mailovej schránky „Retailové pobočky – Správa a čerpanie komerčných úverov“ podklad na zúčtovanie sankcie na vybraných klientov na oddelenie 8103 – Back Office úverov.

Early Warning System

Monitoring živých úverov v segmente Small Business pre úverových klientov prebieha prostredníctvom aplikácie Včasného varovania – Early Warning System (EWS), ktoré je v správe odboru 7600 – Riadenie kvality aktív, oddelenie 7602 Early Warning Management/Správa včasného varovania.

Aplikácia EWS automaticky monitoruje správanie sa jednotlivých klientov, ktoré môže naznačovať zvýšené riziko ohrozenia návratnosti úverových prostriedkov. Aplikácia EWS z dostupných kvalitatívnych aj kvantitatívnych informácií zostavuje špecifické hodnotenie klienta – EWS rating.

Vyhodnocovanie rizika klienta, ktoré súvisí s EWS monitoringom prebieha na základe podnetu zo strany EWS analytika v spolupráci s príslušným správcom klienta (vzťahovým manažérom, špecialistom pre podnikateľov, poradcom klienta, poradcom klienta senior, manažérom predaja, riaditeľom pobočky), príp. pracovníkom odboru 7700 Manažment rizikových pohľadávok. Správca klienta spolupracuje pri objasňovaní vzniknutého alertu (upozornenia) priamo s klientom.

V prípade zistenia negatívnych informácií, ktoré priamo ohrozujú návratnosť úverových prostriedkov, má správca klienta (resp. ktorýkoľvek užívateľ EWS) povinnosť zaslať na klienta Manuálny alert (upozornenie). Vyhodnotenie takéhoto upozornenie zabezpečí poverený zamestnanec oddelenia 7602 (EWS analytik).

Plnenie informačných povinností klienta (dodanie a zadanie finančných výkazov), manuálny alert a plnenie automatických pravidiel systému EWS na klienta, je vyhodnocované automaticky a v prípade, ak klient dosiahne určitú úroveň rizikovosti (EWS alert) je klientovi priradený príslušný EWS rating a následne je klient spracovaný EWS analytikom.

Ak klient dosiahne **určitú úroveň rizikovosti** (príslušný EWS rating), EWS analytik, v prípade potreby, kontaktuje priamo príslušného správcu klienta (prípadne štábny útvar Odhaľovanie podvodov) prostredníctvom aktivity v EWS s cieľom získať informácie, či

príslušný EWS alert ohrozuje alebo neohrozuje návratnosť úveru. Následne (ak bude vyzvaný) sa vyjadrí aj pracovník odboru Vymáhania, či príslušný EWS alert a zistené skutočnosti ohrozujú alebo neohrozujú návratnosť úveru.

Zároveň je správca klienta povinný dodržiavať **stanovené termíny na vypracovanie odpovede** (spravidla 30 dní, príp. podľa potreby aj menej).

V prípade, ak sa potvrdí ohrozenie návratnosti úveru, požiada EWS analytik príslušného správcu klienta, aby v spolupráci s klientom, príp. pracovníkom odboru Vymáhania v rámci stratégie uviedol ďalší postup voči klientovi s uvedením konkrétnych krokov a termínov, resp. nasledujúceho kroku pri potrebe pokračovať v sprísnenom monitorovaní klienta. Stratégiu je potrebné vypracovať v termíne stanovenom v EWS. Stratégia musí obsahovať aj stanoviská k navrhovaným postupom všetkých, ktorí na jej vypracovaní participovali a termín, kedy budú prostredníctvom EWS kontrolované stanovené kroky.

Cieľom stratégie je stanoviť vhodný postup ako predísť zlyhaniu v klientovej platobnej disciplíne, resp. ako zabezpečiť návratnosť úverových prostriedkov formou zvýšenia vymožitelnosti úveru, resp. stabilizovať klienta refinancovaním, a pod.

V prípade stanovenej stratégie na klienta EWS analytik zabezpečuje kontrolu stanovených krokov a termínov a tiež zabezpečuje monitorovanie klienta dovtedy kým nie je zvýšené riziko eliminované.

V prípade, ak stratégia nevedie k stanovenému cieľu, resp. stratégia odporučí takýto ďalší postup, môže príslušný správca klienta, resp. jeho nadriadený v zmysle kompetenčného poriadku rozhodnúť o presunutí klienta do správy odboru Vymáhania.

Archivácia dokumentácie

Patrí sem:

- archivácia blankozmenky,
- archivácia úverovej dokumentácie.

Po spracovaní úverového obchodu, t. j. vyčerpaní úveru sa celú úverovú dokumentáciu aj s originálom blankozmenky k jednotlivým druhom úverov zasiela do Centrálnaj úverovej registratúry v zmysle platných postupov stanovených v predpise o Centralizovanej úverovej registratúre a usmerneniach platných pre zasielanie úverovej zložky do CÚR.

Za kompetentnosť úverovej zložky odovzdávanej do CÚR zodpovedá riaditeľ pobočky. Túto zodpovednosť môže delegovať na manažéra pobočky, príp. ďalšieho určeného zamestnanca príslušnej pobočky.

Problémy pri poskytovaní úverov

Ako problémy pri poskytovaní úverov VÚB banka označuje:

- nedostatočné zdroje podniku, nadmerná výška záväzkov podniku,
- pokles obratu,
- nesplácanie pohľadávok včas resp. vôbec.

Vplyv krízy na poskytovanie úverov vo VÚB banke

Za vplyv krízy vzhľadom na poskytovanie úverov je možné považovať:

- neustále mapovanie ekonomickej situácie,
- prispôsobovanie sa zmenám v ekonomike danej krajiny a
- neustále sa meniace podmienky poskytovania úverov.

Banka nepociťuje výraznú zmenu v oblasti poskytovania úverov.

4.3 Tatra banka

4.3.1 Profil banky

Tatra banka vznikla v roku 1990 ako prvá súkromná banka na Slovensku. V súčasnosti je členom RZB Group a jednou z najúspešnejších dcérskych spoločností Raiffeisen Banking Group v rámci priestoru strednej a východnej Európy. Je modernou univerzálnou bankou s komplexnou ponukou bankových služieb a riešení v oblasti spravovania financií pre firemných aj individuálnych klientov. Prostredníctvom svojej siete 135 obchodných miest pôsobí vo všetkých regiónoch Slovenska a zamestnáva cca 3400 zamestnancov.

Tatra banka je v súčasnosti treťou najväčšou a dlhodobo najefektívnejšou bankou na Slovensku. Má ambíciu patriť medzi lídrov v rámci slovenského bankovníctva. Aj preto Tatra banka sformulovala Misiu, Víziu a Hodnoty, ktoré jej umožňujú vytýčiť si ďalšiu stratégiu a napredovať k zásadným metám.

Tatra banka si každoročne zachováva pozíciu lídra v mnohých oblastiach, čo potvrdzujú aj prestížne medzinárodné ocenenia. Prirodzeným cieľom banky je dosahovať kontinuálny nárast finančných ukazovateľov a zvýšenú produktivitu spojenú s racionalizáciou a prísnu kontrolou prevádzkových nákladov. Banka je pravidelne hodnotená medzinárodnou ratingovou agentúrou Moody`s Investors Service. Centrála Tatra banky sídli na Hodžovom námestí v Bratislave.

Tab. 4 Rating banky (Moody`s Investors Service – 30. júl 2009)

Dlhodobý rating vkladov	A2
Krátkodobý rating vkladov	Prime-1
Rating individuálnej finančnej sily	C-
Výhľad	Negatívny

Zdroj: www.tatrabanka.sk

4.3.2 Úverové produkty pre malé a stredné podniky v Tatra Banke

Tatra Banka ponúka nasledovné typy úverových produktov určené pre malé a stredné podnikanie:

1. Podporné programy

Bankové záruky SZRB - Bankové záruky poskytované SZRB pri čerpaní úverov so špecifickým účelom použitia. Poskytuje záruky na úvery pre tých podnikateľov, ktorí nedisponujú dostatočnými zabezpečovacími prostriedkami. Základným kritériom poskytnutia záruky je kvalitný podnikateľský zámer, ktorý zabezpečí návratnosť úveru.

Účel úveru zabezpečeného bankovou zárukou SZRB:

- obstaranie dlhodobého hmotného majetku,
- rekonštrukcia a modernizácia, vrátane obnovy dlhodobého hmotného majetku a infraštruktúry v regiónoch,

- obstaranie dlhodobého nehmotného majetku,
- úhrada prevádzkových nákladov.

Doba poskytnutia bankovej záruky:

- maximálne 10 rokov,
- na úvery poskytnuté na projektové financovanie je možné poskytnúť záruku aj na dlhšie časové obdobie.

Druhy záruk:

Banková záruka s priamym zabezpečením

- do výšky **60%** istiny úveru, **max. do 500 000 EUR** (15 063 000 SKK*), s dobou splatnosti záruky **do 7 rokov**,
- ako zabezpečenie SZRB využíva najmä tieto zabezpečovacie prostriedky:
 - vinkulácia TVÚ,
 - záložné právo k nehnuteľným veciam,
 - záložné právo k hnutel'ným veciam,
 - Zmluva o budúcej zmluve k založeniu nehnuteľných a hnutel'ných vecí,
 - záložné právo k pohľadávkam,
 - záložné právo k cenným papierom,
 - záložné právo k obchodnému podielu,
 - záručná listina a ručenie treťou osobou formou vyhlásenia o ručiteľskom záväzku,
- na efektívne vymáhanie pohľadávok využíva SZRB:
 - notárska zápisnica,
 - zabezpečovacia zmenka,

Banková záruka s nepriamym zabezpečením

- do výšky **60%** istiny úveru, max. do výšky **1.000.000 EUR** (30 126 000 SKK*) s dobou splatnosti záruky **do 10 rokov**,
- SZRB si pri tejto záruke nezabezpečuje svoju budúcu pohľadávku voči klientovi z prípadného plnenia z bankovej záruky, má však nárok na podiel zo speňaženia

zabezpečovacích inštitútov úverujúceho peňažného ústavu vo výške zodpovedajúcej záručnému percentu.

* Konverzný kurz: 1 EUR = 30,1260 SKK

Podporované oblasti poskytovania záruk:

- vznik, rozvoj a stabilizácia MSP na Slovensku,
- rozvoj regiónov v oblasti technickej infraštruktúry, občianskej a bytovej vybavenosti, kultúrno-spoločenských zariadení, zariadení cestovného ruchu, rozvoja cestných komunikácií,
- environmentálne programy,
- obnoviteľné zdroje energií,
- úsporné energetické programy,
- ďalšie projekty, ktoré majú charakter projektového financovania.

2. Financovanie malých a stredných podnikateľov

Základné charakteristiky:

- úvery od **70.000 EUR** (2 108 820 SKK*),
- úroková sadzba už od **3,50% p.a.**

* Konverzný kurz: 1 EUR = 30,1260 SKK

Formy financovania:

Kontokorentné úvery

- na financovanie prevádzkových potrieb, krytie bankových záruk,
- klient platí úroky len z časti úverového rámca čerpanej v konkrétny deň,
- max. splatnosť úveru je 12 mesiacov.

Splátkové úvery

- na financovanie investícií do zariadenia a technológií, na financovanie rekonštrukcie, výstavby alebo nákupu nehnuteľností,
- max. splatnosť úveru je 12 rokov,
- minimálny podiel vlastných zdrojov na investícií je 30%.

Spôsoby zabezpečenia:

Štruktúra požadovaného zabezpečenia závisí predovšetkým od bonity klienta, pričom ako formy zabezpečenia môžu byť použité najmä:

- nehnuteľnosti (rodinné domy, byty, prevádzkové priestory),
- pohľadávky (existujúce alebo budúce) voči bonitným spoločnostiam,
- banková záruka,
- podmienkou poskytnutia úveru je vystavenie vlastnej bianko zmenky klienta s príslušnou zmluvou o použití zmenky.

Požadované podklady:

- žiadosť o úver,
- finančné výkazy klienta za predchádzajúce dve ukončené účtovné obdobia a najaktuálnejšie finančné výkazy v bežnom roku,
- vyplnený dotazník Tatra banky, s doplňujúcimi informáciami k žiadosti o úver,
- podklady k zabezpečeniu.

3. Rýchly úver so zárukou SZRB**Podmienky úveru:**

- výška úveru od **16.600 EUR** do **340.000 EUR** (od 500 091,60 do 10 242 840 SKK*),
- určený malým a stredným podnikateľom s minimálne ročnou históriou, ktorí nedisponujú kvalitným zabezpečením.

* Konverzný kurz: 1 EUR = 30,1260 SKK

Kontokorentný úver

- na financovanie prevádzkových potrieb, alebo aj krytie bankových garancií, akreditívov a forwardov,
- splatnosť 1 rok s možnosťou predĺženia.

Splátkový úver

- na financovanie investícií menšieho rozsahu do zariadenia, technológií, rekonštrukcie nehnuteľnosti a pod.,
- splatnosť do 7 rokov.

Spôsob zabezpečenia:

- bianko zmenka vystavená dlžníkom avalovaná spoločníkmi,

- participaçná záruka SZRB (50% úveru).

Výhody Rýchleho úveru so zárukou SZRB:

- rýchle poskytnutie úveru,
- posúdenie na základe jednoduchých kritérií,
- bez potreby hmotného zabezpečenia,
- okamžité vystavenie záruky zo strany SZRB (nie je potrebný kontakt klienta so SZRB).

Vylúčené oblasti podnikania:

- financovanie podnikateľských zámerov z oblasti bankovníctva, poisťovníctva a peňažníctva, aktivity finančného charakteru napr. factoring, leasing (s výnimkou dcérskej spoločnosti banky), obchodovanie s cennými papiermi,
- sprostredkovateľské a konzultačné služby v oblasti právnych služieb a poradenstva (notári, audítori, advokáti, exekútori a pod.),
- nákup hracích a hudobných automatov, umelecký diel a zbierok,
- financovanie prevádzok ohrozujúcich verejný poriadok, morálku a životné prostredie,
- financovanie maloobchodnej a veľkoobchodnej činnosti obchodných reťazcov.

Požadované podklady:

- žiadosť o úver,
- finančné výkazy klienta za predchádzajúce dve ukončené účtovné obdobia a najaktuálnejšie finančné výkazy v bežnom roku,
- vyplnený dotazník Tatra banky s doplňujúcimi informáciami k žiadosti o úver podpísaný klientom,
- daňové priznania klienta za predchádzajúce dve ukončené účtovné obdobia,
- výpis z Obchodného registra, resp. zo Živnostenského registra.

4. BusinessÚver^{TB} Expres

"Rýchla správa pre podnikateľov"

BusinessÚver^{TB} Expres pre podnikateľov je po podaní kompletnej žiadosti možné schváliť už do 48 hodín!

BusinessÚver^{TB} Expres je určený pre živnostníkov a podnikateľov:

- s minimálne 24 mesačnou podnikateľskou históriou,
- s ročným **obratom od cca 100 000 EUR** (3 012 600 SKK*),
- klientov aj neclientov Tatra banky,
- spĺňajúcich požiadavky hodnotiaceho modelu,
- na financovanie prevádzkových a investičných potrieb.

* Konverzný kurz: 1 EUR = 30,1260 SKK

Výhody pre podnikateľov:

- bez potreby hmotného zabezpečenia úveru,
- bez potreby dokladovať účel využitia finančných prostriedkov,
- úver možno čerpať formou kontokorentného alebo splátkového úveru,
- schválenie úveru do 48 hodín - po podaní kompletnej žiadosti,
- o schválení úveru bude klient informovaný aj SMS správou,
- jednoduché vybavenie úveru,
- komplexné poradenstvo vďaka špecializovaným Business poradcom na pobočkách.

Základné podmienky úveru:

- **výška úveru od 3 500 EUR až do 135 000 EUR** (od 105 441 do 4 067 010 SKK*),
- forma úveru: kontokorentný alebo splátkový,
- úver je zabezpečený avalovanou bianko zmenkou,
- úroková sadzba **od 7,00% p. a.**,
- splatnosť 1 rok s možnosťou predĺženia pri kontokorentnom úvere, od 1 do 4 rokov pri splátkovom úvere,
- žiadateľ podniká vo vybraných odvetviach (okrem vylúčených odvetví).

* Konverzný kurz: 1 EUR = 30,1260 SKK

Požadované podklady:

- žiadosť o úver vrátane doplňujúcich informácií,
- finančné výkazy žiadateľa a daňové priznania za predchádzajúce dve ukončené účtovné obdobia a najaktuálnejšie finančné výkazy v bežnom roku,
- výpis z Obchodného registra, resp. zo Živnostenského registra a potvrdenia o plnení záväzkov klienta voči Daňovému úradu a Sociálnej poisťovni.

5. BusinessÚver^{TB} Comfort

Úver na financovanie prevádzkových potrieb poskytuje Tatra banka klientom, ktorí budú po splnení bankou stanovených podmienok oslovení Business poradcami.

BusinessÚver^{TB} Comfort je určený živnostníkom a podnikateľom:

- s minimálne 24-mesačnou podnikateľskou históriou,
- účet klienta v Tatra banke existuje minimálne 6 kalendárnych mesiacov,
- na účet klienta sú pravidelne poukazované finančné prostriedky,
- klient nemá poskytnutý iný typ kontokorentného úveru,
- žiadateľ podniká vo vybraných odvetviach (okrem vylúčených odvetví).

Základné parametre úveru:

- výška úveru je **od 1 700 EUR do 16 600 EUR** (od 51 214,20 do 500 091,60 SKK*),
- úver má formu povoleného prečerpania (kontokorentu) k účtu v Tatra banke,
- úver je poskytnutý na dobu neurčitú, pričom výšku BusinessÚver^{TB} Comfort banka pravidelne prehodnocuje, a to v závislosti od výšky vybraných mesačných kreditov na danom účte,
- úroková sadzba **12,90 % p. a.**

* Konverzný kurz: 1 EUR = 30,1260 SKK

6. Financovanie obnovy bytového fondu

Úver je určený pre:

1. spoločenstvá vlastníkov bytov a
2. vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome, za ktorých koná správca

7. Bezúčelový úver^{TB} Garant

Tento úver je určený:

- žiadateľom, ktorí vedia dokladovať požadované zabezpečenie v dostatočnej výške,
- klientom i neclientom Tatra banky vo veku od 18 rokov,
- rezidentom i nerezidentom (nie je podmienkou trvalý pobyt na území Slovenska) ,
- fyzickým aj právnickým osobám (aj začínajúcim podnikateľom).

Výhody pre klientov:

- úver až do výšky **800 000 EUR** (24 100 800 SKK*),

- s výhodnou úrokovou sadzbou,
- aj pre žiadateľov starších ako 65 rokov,
- aj pre žiadateľov bez trvalého pobytu na území Slovenska,
- uložené finančné prostriedky a investície sa zhodnocujú a zároveň klient čerpá úver s výhodným úrokom,
- nie je potrebné disponovať vlastným zabezpečením, na získanie úveru možno využiť finančné prostriedky ručiteľa,
- nie je potrebné dokladovať príjem,
- úver možno čerpať ešte spravidla v deň podania žiadosti o úver,
- úver je možné čerpať v EUR,
- úver sa môže čerpať formou kontokorentného alebo splátkového úveru,
- je tu možnosť si vybrať konkrétny deň splátky a splácať istinu mesačne, štvrťročne, polročne alebo ročne podľa vašich predstáv,
- úver je možné kedykoľvek predčasne splatiť.

Základné podmienky úveru:

- výška úveru je **od 1 000 EUR do 800 000 EUR** (od 30 126 do 24 100 800 SKK*),
- splatnosť 1 rok s automatickou prolongáciou pri kontokorentnom úvere, od 1 do 10 rokov pri splátkovom úvere,
- úroková sadzba **od 5,4% p. a.**,
- zabezpečenia úveru v dostatočnej výške.

* Konverzný kurz: 1 EUR = 30,1260 SKK

8. Krátkodobé financovanie

Tatra Banka ponúka nasledovné typy úverových liniek so splatnosťou do 1 roka:

Kontokorentné úvery

- s možnosťou využívania kontokorentného rámca na financovanie prevádzkových potrieb a na krytie vystavenia rôznych druhov garancií, resp. iných produktov obchodného financovania,

Krátkodobé splátkové úvery

- na financovanie krátkodobých obchodných transakcií.

9. Strednodobé a dlhodobé financovanie

Tatra Banka ponúka nasledovné typy úverových liniek strednodobého a dlhodobého financovania zameraných na podporu investičných aktivít:

- **Strednodobé resp. dlhodobé investičné úvery a úvery štruktúrovaného financovania** na rôzne druhy investičných účelov ako aj komplikovanejšie štruktúrované financovanie prispôsobené na mieru konkrétnej investičnej akcii a požiadavkám klienta,
- **Úvery projektového financovania** zamerané na rôzne druhy industriálnych projektov a na financovanie nehnuteľností,
- **Strednodobé a dlhodobé syndikované úvery** poskytované na základe dlhodobých skúseností Tatra Banky ako vedúceho aranžéra v rámci Slovenskej republiky. V prípade medzinárodných syndikovaných úverov spolupracuje banka s materskou Bankou Raiffeisen Zentralbank Wien. Úspech Tatra banky pri poskytovaní syndikovaných úverov spočíva predovšetkým v schopnosti poskytnúť financovanie šité na mieru požiadaviek klienta a zároveň vyhovieť zúčastneným stranám.
- **Komunálne financovanie**

Banka realizuje aj financovanie agrosektora.

Financovanie agrosektora

Financovanie skladiskových záložných listov - banka ponúka príležitosť na prefinancovanie nákupu a predaja obchodovateľných poľnohospodárskych komodít.

Financovanie skladiskových záložných listov sa realizuje v súlade s ustanoveniami Zákona č. 144/1998 Zb.z. o skladiskovom záložnom liste, tovarovom záložnom liste a o doplnení niektorých ďalších zákonov.

Tatra banka financuje skladiskové záložné listy znejúce na potravinársku a krmnu pšenicu, jačmeň krmný a sladovnícky, kukuricu, repku olejnú a slnečnicu.

Výška preddavku Tatra banky sa odvíja od ceny komodity aktuálnej na trhu, neprevyšuje však 80% tejto trhovej ceny. Klient hradí úroky vopred, pri jednotlivých čerpaniach.

Jednotlivé záložné listy sú splatné minimálne 60 dní od doručenia žiadosti banke, spravidla 180 dní, maximálne však 300 dní.

Jednotlivé skladiskové záložné listy musia byť pre Tatra banku, a.s. vystavené akceptovateľným skladovateľom.

Tatra banka po posúdení žiadosti prehodnotí riziko, vypracuje ponuku a po jej akceptácii dochádza k schváleniu obchodu v zmysle kompetenčného poriadku a podpisu Zmluvnej dokumentácie medzi bankou a klientom. Podmienkou financovania je uzatvorenie Zmluvy o úschove majetkových listov., pričom prostriedky sú klientovi vyplatené do 2 pracovných dní po dodržaní všetkých podmienok zo strany klienta.

Cieľová skupina

1. poľnohospodárske subjekty (prvovýrobcovia, pestovatelia),
2. spracovatelia v potravinárstve (napr. producenti piva, potravin. olejov, mlynári, pekári, výrobcovia kýmnych zmesí...),
3. dodávatelia vstupov (osivá, hnojivá, chemikálie), ktorí si svoje pohľadávky uspokojujú odoberaním tovaru od poľnohospodárov,
4. prevádzkovatelia verejných skladov, obchodníci, exportéri.

Financovanie tovarových záložných listov - Tatra banka ponúka možnosť prefinancovania nákupu a uskladnenia poľnohospodárskych komodít vo vlastných skladovacích priestoroch.

Financovanie tovarových záložných listov je poskytované v súlade s ustanoveniami Zákona č. 144/1998 Zb. z. o skladiskovom záložnom liste, tovarovom záložnom liste a doplnení niektorých zákonov.

Prefinancovanie uskladnených poľnohospodárskych komodít vo vlastných skladovacích priestoroch po predložení tovarových záložných listov ponúka Tatra banka, a.s. zväčša finančne silnejším a na trhu etablovaným spoločnostiam. Stratégia banky v tejto oblasti je podmienená najmä rozdielnym právnym režimom pri vyhlásení konkurzu resp. exekúcie v porovnaní s financovaním skladiskových záložných listov ako aj nepochybne vyššiu mieru rizika zneužitia uskladnenej komodity.

Financovanie priamych platieb - Preklenovací agroúver^{TB} poskytovaný už v období zakladania úrody, ktorý klientovi okamžite poskytne finančné prostriedky bez potreby dokladovania ich účelu. Pomôže tak finančne preklenúť obdobie po finálne vyplatenie priamej platby na účet.

Každú sezónu je pre poľnohospodárov pripravený produkt šitý priamo na mieru - Preklenovací agroúver^{TB} t.j. **financovanie širokej škály priamych platieb až do výšky**

100%. Teraz s rozšíreným počtom financovaných podpôr a jednoduchšími podmienkami pre poskytnutie úveru.

Každý žiadateľ o dotácie v poľnohospodárstve musí prekonať obdobie na vyplatenie dotácií. Reálne vyplatenie finančných prostriedkov z priamych platieb vytvára poľnohospodárom okrem značného časového nesúladu aj dočasný nedostatok finančných prostriedkov, ktorý je citeľný najmä v období zakladania úrody a zberových prác.

Preklenovací agroúver^{TB} pomôže poľnohospodárom do značnej miery prekonať časový nesúlad medzi reálnou potrebou finančných prostriedkov a ich vyplatením, umožní prefinancovať priame platby nasledujúceho roka a automaticky splatiť úver po príchode priamej platby na účet daného pestovateľa, pričom úver poskytujeme na dobu neobmedzenú.

Podmienky poskytnutia:

- vlastníctvo alebo dlhodobý prenájom pôdy,
- daňové priznanie, súvaha a výkaz ziskov a strát za rok 2008,
- rozhodnutie Pôdohospodárskej platobnej agentúry o žiadosti za rok 2008 a Žiadosť o platbu na rok 2009

4.3.3 Podmienky a postupy poskytovania úverov v Tatra Banke

Úverový proces v Tatra Banke možno rozdeliť **do nasledovných etáp:**

1. **Rokovanie so žiadateľom o úver.** Zisťuje sa identita žiadateľa prostredníctvom výpisu z obchodného, prípadne živnostenského registra. Zisťujú sa potreby klienta, na aký účel úver chce, aký úver požaduje, s akou dobou splatnosti. Na základe týchto informácií sú klientovi poskytované rozmanité úverové produkty UniCredit Bank.

2. **Vyhotovenie žiadosti o úver.** K žiadosti o úver žiadateľ predkladá aj **potrebné finančné výkazy.**

Banka posudzuje nasledovné finančné výkazy:

- daňové priznanie,
- výkaz o príjmoch a výdavkoch, výkaz o majetku a záväzkoch – v prípade JÚ,
- súhava a výsledovka – v prípade PÚ.

Banka požaduje dané výkazy min. za 2 posledné roky, t. j. aspoň za 2 ukončené účtovné obdobia.

K týmto údajom sú potrebné aj určité doplňujúce informácie, kde je potrebné zájsť hlbšie do účtovníctva. Rozoberajú sa hlavne záväzky, ČR obchodných pohľadávok a záväzkov, úvery a lízing aj v rámci konsolidovaného celku.

Dôležitou položkou je prevádzková réžia. Skúma sa či podnikateľ podniká sám alebo vo firme sú aj spoločníkov.

Často sa vyžaduje vysvetlenie jednotlivých položiek uvedených vo vyžadovaných finančných výkazoch.

Dôležité sú taktiež záväzky a pohľadávky voči daňovému úradu a sociálnej poisťovni, pričom sa vyžaduje ich okamžité splatenie alebo splácanie formou splátkového kalendára.

3. Postúpenie žiadosti o úver s príslušnými dokumentmi na oddelenie rizikového manažmentu

Všetky zistené informácie sa zaznamenávajú do programu, analytického softvéru, ktorý vypočíta všetky potrebné ukazovatele. Výstupom programu je rozhodnutie o poskytnutí/neposkytnutí úveru, v prípade poskytnutia program udáva, v akej výške je možné úver konkrétnemu žiadateľovi poskytnúť.

V niektorých prípadoch sa vyžadujú aj priebežné údaje o podniku a jeho hospodárení.

4. Zamietnutie žiadosti/Schválenie žiadosti

Uskutočňuje sa na základe výstupu z programu hodnotiaceho bonitu klienta.

Schválenie žiadosti o úver sa uskutočňuje v Bratislave. Dôležitú rolu tu zohráva risk manažment.

5. Uzatvorenie úverovej zmluvy

Po schválení žiadosti následne dochádza k uzatvoreniu úverovej zmluvy medzi žiadateľom o úver a bankou.

6. Čerpanie úveru a splácanie úveru

V priebehu čerpania úveru dochádza k neustálemu monitoringu klienta, kde sa sleduje kontrola plnenia podmienok úverovej zmluvy, ako aj kontrola zmien predpokladov, za ktorých bol úverový vzťah uzatvorený. Monitoruje sa aktualizáciu hodnoty jednotlivých poskytnutých záruk.

7. Archivácia úverovej dokumentácie

Po splatení poskytnutého úveru (poskytnutých finančných prostriedkov vrátane úroku z úveru) dochádza k archivácii úverovej dokumentácie.

Jedná sa o:

- archiváciu blankozmenky,
- archiváciu úverovej dokumentácie.

Po vyčerpaní úveru sa celú úverovú dokumentáciu aj s originálom blankozmenky k jednotlivým druhom úverov zasiela do Centrálného úverového registra v zmysle platných postupov. Centrálny úverový register slúži na medzibankovú komunikáciu, umožňuje zistiť úverovú zaťaženosť klienta. Za kompetentnosť úverovej zložky odovzdávanej do Centrálného úverového registra zodpovedá riaditeľ pobočky. Túto zodpovednosť môže delegovať na manažéra pobočky, príp. ďalšieho určeného zamestnanca príslušnej pobočky.

Problémy pri poskytovaní úverov

Medzi problémy pri poskytovaní úverov môžeme na základe dostupných informácií zaradiť:

- nízke zdroje, niekedy až záporné (spôsobuje to enormný nárast záväzkov, ktoré sa nesplácajú),
- pokles tržieb, pokles marže,
- nesplácanie pohľadávok včas resp. vôbec.

Vplyv krízy na poskytovanie úverov v Tatra Banke

Tatra Banka pociťuje len nepatrnú zmenu podmienok na poskytovanie úverov.

Vplyvom krízy došlo v banke k sprísneniu v oblasti orientovania sa na sledovanie vlastných zdrojov vo firme, splácania záväzkov a pohľadávok.

Znížili sa limity na poskytovanie úverov. Banka postupuje opatrnejšie, nakoľko bankový sektor je veľmi citlivý na zmeny a šoky v ekonomike.

Úvery dostávajú najlepšie firmy, ktoré spĺňajú stanovené kritéria.

4.4 UniCredit Bank

4.4.1 Profil banky

UniCredit - banka s komplexnými finančnými službami pre všetky segmenty.

UniCredit Bank Slovakia a. s. vznikla fúziou UniBanky, a. s. a HVB Bank Slovakia a. s. v apríli 2007. Obe banky už predtým pôsobili na slovenskom trhu vyše 17 rokov a vybudovali si výnimočné renomé v niekoľkých oblastiach.

Zlúčením dvoch bánk s rozdielnou stratégiou sa vyprofilovala nová, univerzálna banka so silným zameraním na retailové bankovníctvo, ktorá patrí medzi lídrov v oblasti privátneho a firemného bankovníctva. Zaradila sa medzi kľúčových hráčov na slovenskom bankovom trhu. Prostredníctvom jednej z najširších pobočkových sietí na Slovensku sme klientom nablízku vo všetkých regiónoch. Pokrýva finančné potreby individuálnych klientov, podnikateľov a firiem. Ponúka tiež exkluzívne služby pre klientov privátneho bankovníctva.

UniCredit Bank patrí k lídrom vo financovaní firiem na slovenskom trhu. Obsluhuje všetky segmenty trhu. Klientelou banky sú globálne medzinárodné spoločnosti, nadnárodné a zahraničné firmy, stredne veľké firmy, developerské spoločnosti, firmy z oblasti agrobiznisu, ako aj firmy z finančného sektora.

Konkurenčnou výhodou banky je, že je súčasťou najsilnejšej bankovej skupiny v Strednej a Východnej Európe. Vďaka tomu využíva prístup, ktorý umožňuje harmonizáciu obchodných podmienok a spôsobu obsluhy veľkých medzinárodných klientov. Znamená to, že týchto klientov je schopná obsluhovať na rovnakej úrovni a rovnakým spôsobom, akú sú zvyknutí vo svojich domovských krajinách.

UniCredit Bank má modernú firemnú kultúru. Riadi sa hodnotami tzv. Charty integrity, ktorá v rámci celej skupiny definuje základné hodnoty ako východisko správania sa a konania. Je postavená na piliéroch – čestnosť, rešpekt, sloboda, transparentnosť vzájomnosť, dôvera.

O spoločnosti UniCredit Group

S celkovým majetkom vyše 1,060 miliardy € sa UniCredit radí medzi popredné finančné skupiny v Európe, pričom pôsobí v 22 krajinách, má vyše 40 miliónov klientov, okolo 10.000 pobočiek a približne 180.000 zamestnancov.

V regióne Strednej a Východnej Európy UniCredit Group prevádzkuje najväčšiu medzinárodnú bankovú sieť s viac ako 4.000 pobočkami a filiálkami, v ktorých okolo 83.000 zamestnancov obsluhuje vyše 28 miliónov zákazníkov.

Skupina pôsobí v nasledujúcich krajinách: Azerbajdžan, Bosna a Hercegovina, Bulharsko, Chorvátsko, Česká republika, Estónsko, Kazachstan, Kyrgystan, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Nemecko, Poľsko, Rumunsko, Rusko, Srbsko, Slovensko, Slovinsko, Tadžikistan, Taliansko, Turecko a Ukrajina.

Tab. 5 Rating banky (Moody's Investors Service – 30. júl 2009 po súčasnosť*)

Rating dlhodobých záväzkov	A3	(výhľad stabilný)
Rating krátkodobých záväzkov	Prime-2	(výhľad stabilný)
Rating finančnej sily	D+	(výhľad stabilný)

Zdroj: www.unicreditbank.sk

*Od 30. 7. 2009 agentúra Moody's Investors Service rating nerevidovala

4.4.2 Úverové produkty pre malé a stredné podniky v UniCredit Bank

UniCredit Bank je spoľahlivým partnerom pre malé a stredné podnikanie, ktorý klientom vždy vyjde v ústrety. Pomôže jednoduchšie zrealizovať projekty, zhodnotiť finančné prostriedky a zefektívniť podmienky podnikania.

Cieľom UniCredit Bank je plne uspokojiť bankové požiadavky v oblasti financovania podnikateľských aktivít. Stará sa o to pokrytím investičných potrieb a efektívnou správou financií najmä formou výhodných balíkov služieb. Každý klient má svojho bankového poradcu v ktoromkoľvek regióne Slovenska. Zároveň je vybudované špeciálne poradenské pracovisko BiznisDom so sídlom v Bratislave, kde je možné detailne sa venovať biznisu daného klienta.

Veľmi dôležitou súčasťou služieb BiznisDomu je poradenská činnosť. Špecializuje sa najmä na oblasť úverových produktov od rýchlych, prevádzkových (kontokorentných a splátkových) a investičných úverov až po špeciálne typy úverov poskytované v spolupráci s EÚ a EBOR, ako aj úvery pre spoločenstvá vlastníkov bytov (SVB) a správcov (napr. SBD) alebo

podnikateľov v oblasti poľnohospodárstva. Ďalšou prioritnou oblasťou sú vkladové produkty najmä v podobe balíkov služieb, bežných účtov, špeciálnych účtov pre notárov, bytové družstvá, SVB a SBD, termínovaných vkladových účtov, finančných zmeniek a tzv. overnight účtov.

V UniCredit Bank majú bohaté skúsenosti z rozvinutých európskych trhov. Zahraničné know-how a dokonalá znalosť domáceho prostredia môžu byť aj konkurenčnou výhodou aj pre klientov.

UniCredit Bank ponúka nasledovné druhy úverových produktov pre malé a stredné podniky:

1. Investičné úvery

Investičné úvery môžu podnikatelia použiť najmä na financovanie investičných zámerov, ako je napríklad kúpa nehnuteľnosti, nákup strojov a strojných zariadení na výrobné účely, kúpa automobilu či rekonštrukcia nehnuteľnosti určenej na výrobné účely.

Investičný úver

Účel:

- účelový,
- maximálne 330.000 EUR (9 941 580,00 SKK*).

* Konverzný kurz: 1 EUR = 30,1260 SKK

Určenie výšky úveru:

- na základe predložených finančných výkazov klienta.

Spôsob poskytnutia:

- poskytnutím na úverovom účte.

Základné podmienky pre poskytnutie:

- minimálne trvanie podnikateľskej činnosti 24 mesiacov,
- preverovanie finančných ukazovateľov,
- preverujú sa záväzky po lehote splatnosti voči štátu, poisťovniam, exekúcie.

Splatnosť:

- maximálne 5 rokov,
- pri financovaní nehnuteľnosti 10 rokov.

Spôsob splácania:

- pravidelnou mesačnou alebo štvrťročnou splátkou.

Zabezpečenie:

- zabezpečenie hnutelným alebo nehnuteľným majetkom,
- obstaraným z úveru, alebo iným majetkom akceptovaným,
- bankou, prípadne peňažným vkladom v banke a blankozmenkou.

Konverzný kurz: 1 EUR = 30,1260 SKK

Investičný úver REAL**Účel:**

- účelový,
- maximálne 330.000 EUR (9 941 580,00 SKK*).

* Konverzný kurz: 1 EUR = 30,1260 SKK

Určenie výšky úveru:

- na základe predložených finančných výkazov klienta.

Spôsob poskytnutia:

- poskytnutím na úverovom účte.

Základné podmienky pre poskytnutie:

- minimálne trvanie podnikateľskej činnosti 24 mesiacov,
- preverovanie finančných ukazovateľov,
- preverujú sa záväzky po lehote splatnosti voči štátu, poisťovniam, exekúcie,
- nemá záporné vlastné imanie; nehnuteľnosť nemôže byť použitá ako zábezpeka za iný typ úveru.

Splatnosť:

- maximálne 5 rokov.

Spôsob splácania:

- postupne rovnomernými mesačnými alebo štvrťročnými splátkami.

Zabezpečenie:

- zabezpečenie nehnuteľným majetkom a blankozmenkou.

Investičný úver pre SVB a správcov

Účel:

- určené na obnovu, modernizáciu alebo rekonštrukciu bytového domu.

2. Prevádzkové úvery

Prevádzkový zabezpečený úver

Banka ponúka prevádzkový úver na prefinancovanie faktúry, resp. refundovanie faktúry s dobou splatnosti do 3 mesiacov.

Účel úveru

- úver je určený najmä na financovanie sezónnych a mimoriadnych prevádzkových nákladov a na financovanie pohľadávok.

Výška a splatnosť úveru

- jeho maximálna výška je pričom 300.000 EUR (9 037 800,00 SKK*),
- požičané finančné prostriedky môžete splácať až 12 mesiacov,
- splácanie je možné formou mesačných splátok.

* Konverzný kurz: 1 EUR = 30,1260 SKK

Ručenie za úver

- bankou akceptovateľné zabezpečenie (pohľadávky z obchodného styku, hnutel'ný alebo nehnuteľný majetok a blankozmenka),

Základné podmienky pre získanie úveru

- doba podnikania minimálne 24 mesiacov,
- predloženie finančných výkazov.

* Konverzný kurz: 1 EUR = 30,1260 SKK

Kontokorentný úver

Pre nových alebo existujúcich klientov UniCredit Bank s dostatočnými pohybmi na bankovom účte, je rýchly kontokorentný úver to najlepšie riešenie. Na základe bonity klienta sa stanoví výška úveru a financie možno ihneď začať využívať.

Účel a výška úveru

- prostredníctvom tohto úveru je možné financovať akékoľvek krátkodobé finančné potreby do maximálnej výšky 300.000,-EUR (9 037 800,00 SKK*).

* Konverzný kurz: 1 EUR = 30,1260 SKK

Splatnosť úveru

- maximálna doba splatnosti je 12 mesiacov.

Ručenie za úver

- limit sa stanovuje na základe predložených finančných výkazov a kreditných obrátov na Vašich účtoch v banke,
- do 50 000 EUR (1 506 300,00 SKK*) možnosť ručiť biankozmenkou,
- nad 50 000 EUR (1 506 300,00 SKK*) sa ručí nehnuteľným alebo hnutelným majetkom.

* Konverzný kurz: 1 EUR = 30,1260 SKK

Základné podmienky

- jednou zo základných podmienok je, že klient musí vykonávať kreditné obraty na bežnom účte minimálne vo výške 100 % z poskytnutého limitu.

Finančne zabezpečený úver

Využíva sa na dosiahnutie prostriedkov na ďalšie podnikanie na akýkoľvek účel. Úver poskytuje väčšiu slobodu pri výbere zábezpeky, slúži na oddelenie súkromných financií od podnikateľských a umožňuje použiť nielen vlastné, ale aj cudzie zdroje.

Nie je potrebné byť klientom banky, stačí, ak žiadateľ o úver podniká aspoň 2 roky a má finančnú zábezpeku.

Účel úveru

- úverom možno financovať akékoľvek krátkodobé finančné potreby.

Výška úveru

- jeho maximálna výška je 330.000 EUR (9 941 580,00 SKK*).

* Konverzný kurz: 1 EUR = 30,1260 SKK

Splatnosť úveru

- maximálna doba splatnosti úveru je 12 mesiacov, resp. podľa platnosti zábezpeky.

Ručenie za úver

- limit sa stanovuje na základe hodnoty zábezpeky a predložených finančných výkazov,
- 100 % krytie finančnou zábezpekou.

Základné podmienky

- podnikanie 24 mesiacov.

3. EÚ fondy

- Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka,
- Financovanie projektov a poradenstvo.

Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka

UniCredit Bank má bohaté skúsenosti so spolufinancovaním projektov v rámci Sektorového operačného programu pre roky 2004 – 2006, prostredníctvom ktorého bolo prefinancovaných takmer 66,387 mil. EUR (2 mld. Sk). Počas 4. štvrťroka 2007 a 1. štvrťroka 2008 boli v každom slovenskom regióne odprezentované schémy financovania projektov v rámci Programu rozvoja vidieka SR (ďalej len PRV) pre roky 2007 – 2013. Zároveň bola deklarovaná pripravenosť UniCredit Bank podieľať sa na spolufinancovaní týchto projektov.

PRV je predovšetkým zameraný na zvýšenie konkurencieschopnosti sektora poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, zlepšenie životného prostredia a vidieka, kvality života vo vidieckych oblastiach a diverzifikácie vidieckeho hospodárstva.

Ak klient je podnik v oblasti agrobiznisu, bankové úvery mu umožnia realizáciu investičných zámerov v rámci PRV pre roky 2007 – 2013 už dnes. Získa tak potrebné zdroje na nákup strojov, prístrojov a zariadení, ale i na financovanie náročnejších projektov súvisiacich s výstavbou, modernizáciou alebo rekonštrukciou nehnuteľností.

UniCredit Bank ponúka **tri základné schémy financovania:**

1. Krátkodobý úver na prefinancovanie časti nákladov vynaložených na obstaranie dlhodobého majetku v rámci PRV.

2. Strednodobý investičný úver na obstaranie hmotného investičného majetku, predovšetkým na nákup hnutel'ného majetku a menších modernizácií v rámci PRV.

3. Kombinovaný investičný úver na obstaranie, nadobudnutie hnutel'ného a nehnuteľného majetku v rámci PRV (napr. na ucelené projekty - na výstavbu a modernizáciu fariem, nákup technológií alebo strojov).

UniCredit Bank spolu s Ministerstvom pôdohospodárstva SR a v zastúpení s Pôdohospodárskou platobnou agentúrou uzatvorila v apríli 2008 Rámcovú zmluvu o spolupráci v rámci projektov PRV. Prostredníctvom tejto zmluvy sa urýchľuje spracovanie požiadaviek klientov a umožňuje promptne získať finančné zdroje na realizáciu projektov v rámci PRV.

Krátkodobý úver EÚ - PRV

Produkt je určený pre podnikateľské subjekty, ktoré:

- sú právnickými alebo fyzickými osobami so sídlom, resp. registráciou na území SR,
- hospodária na poľnohospodárskej pôde,
- majú oprávnenie na podnikateľskú činnosť v agrosektore,
- sú žiadateľmi o podporu prostriedkov z Európskych fondov v rámci Programu rozvoja vidieka SR 2007 - 2013,
- majú vypracovaný projekt vo forme stanovenej v Príručke žiadateľa o nenávratný finančný príspevok,
- majú zriadený osobitný dotačný účet v banke pre príjem podpory z Pôdohospodárskej platobnej agentúry (ďalej len PPA).

Výhody produktu

- úver až do výšky 80 % z objemu podpory uvedenej v Zmluve o nenávratnom finančnom príspevku,
- financovanie uhradených oprávnených výdavkov v rámci projektu, ktoré sú zahrnuté do celkových nákladov projektu,
- financovanie časti obstaraného dlhodobého majetku príjmom podpory prostriedkov z EÚ fondov na základe uzatvorenej Zmluvy o nenávratnom finančnom príspevku z PPA,
- úver je charakteristický:

- jednorazovým čerpaním úveru,
- jednorazovým splatením úveru z podpory z PPA,
- doba poskytnutia je limitovaná do 12 mesiacov,
- individuálne poplatky za prevzatie záväzku poskytnúť úver, predčasnú splátku istiny úveru a poplatok z nečerpanej sumy,
- nulový poplatok za spracovanie žiadosti o poskytnutie úveru,
- bezplatné vedenie osobitného dotačného účtu.

Podmienky a parametre produktu

- výška a objem úveru závisí od výšky podpory uvedenej v uzatvorenej Zmluve o nenávratnom finančnom príspevku,
- zabezpečenie úveru:
 - záložné právo k pohľadávke z účtu príspevku a blankozmenka,
- banka poskytuje úver klientom, ktorí:
 - nie sú v omeškaní s platením daní, cla, s plnením svojich záväzkov voči úradu práce, sociálnej a zdravotným poisťovniam,
 - nemajú záväzky po lehote splatnosti voči iným bankám,
 - nie sú v konkurze alebo na ktorých nie je vydaný príkaz na exekúciu.

Investičný úver EÚ – PRV

Produkt je určený pre podnikateľské subjekty, ktoré:

- sú právnickými alebo fyzickými osobami so sídlom, resp. registráciou na území SR,
- hospodária na poľnohospodárskej pôde,
- majú oprávnenie na podnikateľskú činnosť v agrosectore,
- majú vypracovaný projekt vo forme stanovenej v Príručke žiadateľa o nenávratný finančný príspevok,
- majú zriadený osobitný dotačný účet v banke pre príjem podpory z PPA.

Výhody produktu

- úver až do výšky 100 % z objemu oprávnených výdavkov,
- financovanie nákupu hnutel'ného majetku a menších modernizácií, ktoré sú predmetom projektu podpory EÚ - PRV SR pre roky 2007 – 2013,

- úver je charakteristický:
 - jednorazovým alebo postupným čerpaním úveru do 2 rokov,
 - postupným splácaním úveru z podpory z PPA a/alebo formou splátkového kalendára na obdobie do 4 rokov po ukončení lehoty čerpania úveru,
- individuálne poplatky za prevzatie záväzku poskytnúť úver, predčasnú splátku istiny úveru a poplatok z nečerpanej sumy,
- nulový poplatok za spracovanie žiadosti o poskytnutie úveru,
- bezplatné vedenie osobitného dotačného účtu.

Podmienky a parametre produktu

- zabezpečenie úveru - záložné právo na:
 - predmet financovania v rámci realizácie projektu:
 - hnutel'ný majetok a/alebo nehnuteľný majetok klienta,
 - pohľadávku z účtu podpory,
 - prípadne iný hnutel'ný alebo nehnuteľný majetok,
 - prípadne blankozmenka,
- banka poskytuje úver klientom, ktorí:
 - nie sú v omeškaní s platením daní, cla, s plnením svojich záväzkov voči úradu práce, sociálnej a zdravotným poisťovniam,
 - nemajú záväzky po lehote splatnosti voči iným bankám,
 - nie sú v konkurze alebo na ktorých nie je vydaný príkaz na exekúciu.

Kombinovaný investičný úver EÚ – PRV

Produkt je určený pre podnikateľské subjekty, ktoré:

- sú právnickými alebo fyzickými osobami so sídlom, resp. registráciou na území SR,
- hospodária na poľnohospodárskej pôde,
- majú oprávnenie na podnikateľskú činnosť v agrosektore,
- majú vypracovaný projekt vo forme stanovenej v Príručke žiadateľa o nenávratný finančný príspevok,
- majú zriadený osobitný dotačný účet v banke pre príjem podpory z PPA.

Výhody produktu:

- úver až do výšky 100 % z objemu oprávnených výdavkov,

- úver na obstaranie, nadobudnutie hnutel'ného a nehnuteľného majetku v rámci projektu podpory „PRV“;
- financovanie náročnejších a dlhodobejších projektov (napr. na ucelené projekty na výstavbu a modernizáciu fariem, nákup technológií a strojov).

Postup financovania:

1. Úver na realizáciu projektu, ktorý je charakteristický:

- postupným čerpaním úveru do 3 rokov,
- postupným splácaním úveru z podpory z PPA, prípadne formou splátkového kalendára,
- individuálne poplatky za prevzatie záväzku poskytnúť úver, predčasnú splátku istiny úveru a poplatok z nečerpanej sumy,
- nulový poplatok za spracovanie žiadosti o poskytnutie úveru,
- bezplatné vedenie osobitného dotačného účtu.

Po realizácii projektu banka poskytne:

2. Úver na investičné financovanie, ktorý je charakteristický:

- jednorazovým čerpaním úveru,
- postupným splácaním úveru formou splátkového kalendára do 8 rokov.

Podmienky a parametre produktu:

- zabezpečenie úveru - záložné právo na:
 - predmet financovania v rámci realizácie projektu:
 - hnutel'ný majetok a/alebo nehnuteľný majetok klienta,
 - pohľadávku z účtu podpory,
 - prípadne iný hnutel'ný alebo nehnuteľný majetok,
 - prípadne blankozmenka,
- banka poskytuje úver klientom, ktorí:
 - nie sú v omeškaní s platením daní, cla, s plnením svojich záväzkov voči úradu práce, sociálnej a zdravotným poisťovniam,
 - nemajú záväzky po lehote splatnosti voči iným bankám,
 - nie sú v konkurze alebo na ktorých nie je vydaný príkaz na exekúciu.

4. EÚ priame platby

Účel:

- Financovanie prevádzkových potrieb klienta je naviazané na úhradu platby z PPA.

Určenie výšky úveru:

- na základe predložených finančných výkazov klienta a výšky dotácie,
- maximálne 400 000 EUR (12 050 400,00 SKK*).

* Konverzný kurz: 1 EUR = 30,1260 SKK

Spôsob poskytnutia:

- stanovením limitu na úverovom účte,

Základné podmienky pre poskytnutie:

- minimálne trvanie podnikateľskej činnosti,
- preverovanie finančných ukazovateľov,
- preverujú sa záväzky po lehote splatnosti voči štátu, poisťovniam, exekúcie,
- dotačný titul a výška dotácie.

Splatnosť:

- banka poskytuje úver až na dva roky,
- dvojročný cyklus sa v ročnej perióde opakovane spláca a čerpá.

Spôsob splácania:

- jednorazové splatenie istiny z dotačného účtu; úroky mesačne inkasom z bežného účtu (v každom roku).

Zabezpečenie:

- blankozmenka

Obnovenie:

- objem úveru sa obnovuje na základe objemu dotácií obdržaných podľa Rozhodnutia PPA a Špecifikácie platieb za predchádzajúci kalendárny rok.

4.4.3 Podmienky a postupy poskytovania úverov v UniCredit Bank

1. UniCredit Bank v procese rokovania so žiadateľom o úver kladie dôraz na **zistenie potrieb klienta** – na aký účel úver potrebuje, či má záujem o krátkodobé financovanie (prevádzkový,

kontokorentný či splátkový úver) alebo o dlhodobé financovanie (investičný úver na nákup strojov a zariadení).

Na základe zistenia potrieb sú klientovi rôzne možnosti, čiže úverové produkty.

2. Žiadosť o úver a priložené dokumenty

Sledujú sa podklady:

- na zistenie identity – výpis zo živnostenského registra alebo z obchodného registra,
- finančné výkazy – pri JÚ: výkaz o príjmoch a výdavkoch, výkaz o majetku a záväzkoch,
- pri PÚ: súvaha, výkaz ziskov a strát.

Tieto podklady napovedajú o hospodárení podniku, o jeho finančno-ekonomickej situácii.

Banka vyžaduje výkazy za min. posledné 2 roky podnikania. V určitých prípadoch sa vyžadujú aj priebežné výkazy, napr. keď žiadateľ o úver príde do banky v auguste a výkazy sú vypracované k 31. decembru daného roka.

V rámci podvojného účtovníctva sa pozornosť venuje nasledovným položkám:

- obrat,
- hospodársky výsledok,
- majetok v podnikaní,
- pohľadávky a záväzky,
- investície.

Pri jednoduchom účtovníctve sa pozornosť venuje nasledovným ukazovateľom:

- obrat,
- hospodársky výsledok,
- rozdiel príjmov a výdavkov.

V niektorých prípadoch sa vyžaduje vysvetlenie jednotlivých položiek podnikateľom, príp. účtovníkom.

Ak podnik dosiahol stratu, banku zaujíma, že z akého dôvodu sa tak stalo. Často sa vyžaduje aj spresnenie výšky pohľadávok a záväzkov, štruktúrovanie pohľadávok a záväzkov na:

- pohľadávky a záväzky do lehoty splatnosti a
- pohľadávky a záväzky po lehote splatnosti.

Pre banku je dôležité poznať obchodných partnerov, s ktorými podnik spolupracuje, teda poznať jeho odberateľov a dodávateľov, či obchoduje jedným alebo s viacerými obchodnými partnermi.

Obchodovanie podniku len s 1 obchodným partnerom spôsobuje, že podnik sa stáva veľmi citlivý a nezaplatenie tohto obchodného partnera môže u daného podniku viesť dokonca k bankrotu. Čím viac obchodných partnerov, tým je to pre podnik lepšie.

Dôležité sú záväzky a pohľadávky voči daňovému úradu a sociálnej poisťovni. Banka požaduje okamžité splatenie záväzkov, príp. splácanie formou splátkového kalendára.

Banka sa ďalej zaujíma o to, či podnik vyrába úzko špecializované výrobky alebo vyrába výrobky so širokým použitím. Úzka špecializácia výroby môže spôsobiť podniku veľké problémy v prípade, že prestane byť dopyt po daných výrobkoch, alebo dopyt klesne na minimálnu úroveň.

Banku zaujíma tiež prehľad lízingov žiadateľa o úver, úvery poskytnuté v iných bankách, či počet zamestnancov. Dnes už nie je problém zistiť úvery poskytnuté danému podniku, nakoľko existuje Centrálny register poskytnutých úverov.

3. Nasleduje **scoring**, ktorý vyhodnocuje bonitu klienta. Žiadosť o úver a priložené výkazy sa posielajú oddeleniu rizikového manažmentu. Už v tejto fáze môže dôjsť k zamietnutiu úveru, napríklad v prípade záporného VI, čiže podnik dlží viac ako je hodnota majetku.

Za najdôležitejšie sledované ukazovatele banka považuje:

- VI,
- záväzky a pohľadávky,
- hospodársky výsledok,
- úverové zaťaženie,
- pomer nákladov k zisku,
- pomer záväzkov k pohľadávkam.

Všetky údaje z finančných výkazov sa zaevidujú do programu. Ten rozhodne o poskytnutí resp. neposkytnutí úveru a o maximálnej úverovateľnosti daného žiadateľa.

Bonitu klienta vyhodnotí program. Prisudzujú sa určité body za jednotlivé ukazovatele. Čím viac bodov, tým je lepší klient pre banku. Je dôležité komparovať to s predmetom podnikateľskej činnosti.

Za rizikový faktor sa považuje stavebníctvo, nákladná doprava a turizmus. Tieto odvetvia podnikania sa dajú úverovať, ale za sprísnených podmienok.

4. Schválenie žiadosti o úver resp. zamietnutie žiadosti

Ak je úver schválený, môže banka stanoviť aj dodatočné podmienky, napr. klient bude počas doby úverovania mať na účte v danej banke svoj vklad do podnikania. V tomto prípade banka peňažné prostriedky neblokuje. Prípadne môže banka poskytnúť menší úver, ako je výška úveru požadovaná žiadateľom o úver.

Ak nesplní klient podmienky, za ktorých bola uzatvorená úverová zmluva, banka zruší úver a požaduje predčasné splatenie.

5. Zmluvná dokumentácia

Klient s bankou podpisujú úverovú zmluvu. Klient musí súhlasiť s podmienkami, za ktoré bol poskytnutý úver.

V úverovej zmluve je uvedený aj spôsob zaručenia. Predmetom zaručenia môže byť:

- hnutel'ný majetok,
- nehnuteľný majetok,
- blankozmenka, príp.
- záložné právo (až keď je zapísané, tak dochádza k uvoľneniu peňažných prostriedkov).

Predmetom zabezpečenia môže byť aj hotovosť. V tomto prípade sa hotovosť zablokuje na účte. Pre klienta je to výhoda, nakoľko má vlastné finančné zdroje, ktoré si môže dať na terminovaný účet, kde získava výnosy, úroky. Nevýhoda spočíva v tom, že klient nemôže s vloženými finančnými prostriedkami manipulovať.

6. Uvoľnenie finančných prostriedkov

Klient získava k dispozícii určitý objem finančných prostriedkov, s ktorými môže podľa potreby nakladať.

7. Čerpanie a splácanie úveru

8. Monitoring klienta

Počas doby poskytnutia úveru prebieha monitoring klienta. Sleduje sa dodržiavania podmienok, za ktorých bol poskytnutý úver, ako aj zmena predpokladov, za ktorých bol úverový vzťah uzatvorený. Monitoruje sa aj aktualizácia hodnoty poskytnutých záruk (hnutel'ný majetok, nehnuteľný majetok, zriadenie záložného práva, blankozmenka).

9. Archivácia úverovej dokumentácie

Zahŕňa:

- archiváciu blankozmenky,
- archiváciu úverovej dokumentácie.

Celá úverová dokumentácia aj s originálom blankozmenky k jednotlivým druhom úverov zasiela do Centrálného úverového registra v zmysle platných postupov. Centrálny úverový register slúži na sprostredkovanie informácií medzi bankami, umožňuje zistiť úverovú zaťaženosť klienta. Za kompetentnosť úverovej zložky odovzdávanej do Centrálného úverového registra zodpovedá riaditeľ pobočky. Túto zodpovednosť môže delegovať na manažéra pobočky, príp. ďalšieho určeného zamestnanca príslušnej pobočky.

Problémy pri poskytovaní úverov

UniCredit Bank uvádza nasledovné problémy, ktoré sa vyskytujú pri poskytovaní úverov:

- ľudia nechcú založiť svoj majetok, nechcú ručiť, chcú preniesť celé riziko na banku, ale nie na seba,
- príliš veľké množstvo úverov podnikateľov, za výnimku sa považuje ak berie podnikateľ investičný úver, napr. úver na vybudovanie haly, ktorá mu zabezpečí 2-násobok objemu výroby, alebo stroj na zabezpečenie úspory času pri výrobe. Podniku to umožní splácať väčší úver,
- zlý účtovník,
- klienti nadsadzujú svoje potreby, to znamená, že žiadajú o väčší úver ako v skutočnosti potrebujú.

Vplyv krízy na poskytovanie úverov vUniCredit Bank

Banka pociťuje nepatrné zmeny v súvislosti s poskytovaním úverov. Scoring zostal nezmenený. Začínajú sa viac skúmať rizikovní klienti (z odvetvia dopravy, turizmu a stavebníctva). Niektorým podnikom sa znížil obrat na polovicu, ten rozhoduje pri kontokorente. Ak sa zníži obrat, ktorý je uvedený v úverovej zmluve, pristupuje sa k 1-razovému alebo splátkovému zníženiu. Ak sa obrat podniku obnoví, tak sa suma vyplateného úveru vráti na pôvodnú úroveň.

4.5 Komparácia úverových produktov jednotlivých bánk

Každá banka sa snaží uspokojiť požiadavky svojich klientov.

Banky ponúkajú široký sortiment úverov a ďalších foriem financovania, ktoré je možné navzájom kombinovať a prispôbovať potrebám klienta. Osobitný prístup sa venuje významným firemným klientom a firmám s medzinárodnou účasťou.

Jednotlivé banky sú spoľahlivými partnermi pre malé a stredné podnikanie, ktorí sa snažia klientom vždy vyjsť v ústrety. Pomáhajú jednoduchšie zrealizovať projekty, zhodnotiť finančné prostriedky a zefektívniť podmienky podnikania.

Cieľom je plne uspokojiť bankové požiadavky v oblasti financovania podnikateľských aktivít. Starajú sa o to pokrytím investičných potrieb a efektívnou správou financií najmä formou výhodných balíkov služieb. Každý klient má svojho bankového poradcu v ktoromkoľvek regióne Slovenska.

VÚB banka poskytuje nasledovné hlavné typy úverových produktov pre MSP:

1. Podnikateľská úverová linka

Podnikateľská úverová linka je služba, ktorú sa získava na základe aktívneho využívania produktov banky.

V rámci Podnikateľskej úverovej linky je možné využiť jeden, prípadne kombináciu nasledujúcich produktov:

- **Profi úver** splátkový so splatnosťou 1 až 2 roky,
- **Profi úver** vo forme povoleného prečerpania na podnikateľskom účte,
- **Kontokredit** bez akéhokoľvek zabezpečenia.

2. Profiúvery

Používajú sa na financovanie bežných prevádzkových potrieb a investícií do hnutel'ného resp. nehnuteľného majetku určeného na podnikanie

Pre komplexné pokrytie finančných potrieb podniku VÚB banka ponúka možnosť vybrať si z nasledujúcich druhov profi úverov: **Profi úver, Profi invest, Profiinvest plus a Profihypo.**

3. Komerčné úvery

Pre financovanie podnikateľských potrieb ponúka banka **rôzne** druhy a typy úverov zo zdrojov VÚB, a. s.

Patrí sem: **Flexibiznis úver, Kontokredit, Investičný úver, Preklenovací úver s fondmi EÚ, Preklenovací úver pre žiadateľov o podporu z PPA, Investičný úver pre SVB a vlastníkov bytových domov, Úver zabezpečený rýchlou zárukou SZRB.**

4. Podpora rozvoja podnikania

Úvery v rámci podporných programov, vyhlásené slovenskými či zahraničnými finančnými inštitúciami, umožňujú po splnení určitých podmienok výhodne získať úverové zdroje a diverzifikovať riziká. Úvery sú určené malým a stredným podnikateľským subjektom.

- Programy Slovenskej záručnej a rozvojovej banky, a s.,
- Štrukturálne fondy EÚ.

5. Financovanie poľnohospodárov

VÚB banka ponúka farmárom a podnikateľom v agrosektore nasledovné formy financovania: Ak ide o uchádzača o **dotáciu zo štrukturálnych fondov EÚ**, VÚB banka poskytne **preklenovací úver** oproti vratke PPA do výšky uznateľných nákladov ,a tým pomôže zabezpečiť zdroje na zvládnutie celkových investícií prostredníctvom EÚ fondov v rámci prijatých opatrení na rozvoj vidieka.

Ďalšie formy financovania:

- Preklenovací úver pre žiadateľov o podporu z PPA,
- Investičný úver pre pestovateľov cukrovej repy.

Tatra Banka ponúka nasledovné typy úverových produktov určené pre malé a stredné podnikanie:

1. Podporné programy

Bankové záruky SZRB - Bankové záruky poskytované SZRB pri čerpaní úverov so špecifickým účelom použitia. Poskytuje záruky na úvery pre tých podnikateľov, ktorí nedisponujú dostatočnými zabezpečovacími prostriedkami. Základným kritériom poskytnutia záruky je kvalitný podnikateľský zámer, ktorý zabezpečí návratnosť úveru.

2. Financovanie malých a stredných podnikateľov

Formy financovania:

Kontokorentné úvery

- na financovanie prevádzkových potrieb, krytie bankových záruk,
- klient platí úroky len z časti úverového rámca čerpanej v konkrétny deň,
- max. splatnosť úveru je 12 mesiacov.

Splátkové úvery

- na financovanie investícií do zariadenia a technológií, na financovanie rekonštrukcie, výstavby alebo nákupu nehnuteľností,
- max. splatnosť úveru je 12 rokov,
- minimálny podiel vlastných zdrojov na investícií je 30%.

3. Rýchly úver so zárukou SZRB

- určený malým a stredným podnikateľom s minimálne ročnou históriou, ktorí nedisponujú kvalitným zabezpečením.

Kontokorentný úver

- na financovanie prevádzkových potrieb, alebo aj krytie bankových garancií, akreditívov a forwardov,
- splatnosť 1 rok s možnosťou predĺženia.

Splátkový úver

- na financovanie investícií menšieho rozsahu do zariadenia, technológií, rekonštrukcie nehnuteľnosti a pod.,
- splatnosť do 7 rokov.

4. BusinessÚver^{TB} Expres

"Rýchla správa pre podnikateľov"

BusinessÚver^{TB} Expres pre podnikateľov je po podaní kompletnej žiadosti možné schváliť už do 48 hodín!

5. BusinessÚver^{TB} Comfort

Úver na financovanie prevádzkových potrieb poskytuje Tatra banka klientom, ktorí budú po splnení bankou stanovených podmienok oslovení Business poradcami.

6. Financovanie obnovy bytového fondu

7. Bezúčelový úver^{TB} Garant

8. Krátkodobé financovanie

Tatra Banka ponúka nasledovné typy úverových liniek so splatnosťou do 1 roka:

Kontokorentné úvery - úvery s možnosťou využívania kontokorentného rámca na financovanie prevádzkových potrieb a na krytie vystavenia rôznych druhov garancií, resp. iných produktov obchodného financovania

Krátkodobé splátkové úvery určené na financovanie krátkodobých obchodných transakcií.

9. Strednodobé a dlhodobé financovanie

Tatra Banka ponúka nasledovné typy úverových liniek strednodobého a dlhodobého financovania zameraných na podporu investičných aktivít:

Strednodobé resp. dlhodobé investičné úvery a úvery štruktúrovaného financovania na rôzne druhy investičných účelov ako aj komplikovanejšie štruktúrované financovanie prispôbené na mieru konkrétnej investičnej akcii a požiadavkám klienta

Úvery projektového financovania zamerané na rôzne druhy industriálnych projektov a na financovanie nehnuteľností.

Strednodobé a dlhodobé syndikované úvery poskytované na základe dlhodobých skúseností Tatra Banky ako vedúceho aranžéra v rámci Slovenskej republiky. V prípade medzinárodných syndikovaných úverov spolupracuje banka s materskou Bankou Raiffeisen Zentralbank Wien. Tatra Banka disponuje schopnosťou poskytnúť financovanie šité na mieru požiadaviek klienta a zároveň vyhovieť zúčastneným stranám.

Komunálne financovanie

Banka realizuje aj **financovanie agrosektora**:

Financovanie skladkových záložných listov - banka ponúka príležitosť na prefinancovanie nákupu a predaja obchodovateľných poľnohospodárskych komodít.

Financovanie tovarových záložných listov - Tatra banka ponúka možnosť prefinancovania nákupu a uskladnenia poľnohospodárskych komodít vo vlastných skladovacích priestoroch.

Financovanie priamych platieb - Preklenovací agroúver^{TB} poskytovaný už v období zakladania úrody, ktorý vám okamžite poskytne finančné prostriedky bez potreby dokladovania ich účelu. Pomôže vám tak finančne preklenúť obdobie po finálne vyplatenie priamej platby na účet.

UniCredit Bank ponúka nasledovné druhy úverových produktov pre malé a stredné podniky:

1. Investičné úvery

Investičné úvery môžu podnikatelia použiť najmä na financovanie investičných zámerov, ako je napríklad kúpa nehnuteľnosti, nákup strojov a strojných zariadení na výrobné účely, kúpa automobilu či rekonštrukcia nehnuteľnosti určenej na výrobné účely.

Do tejto skupiny úverov patria **Investičný úver, Investičný úver REAL a Investičný úver pre SVB a správcov.**

2. Prevádzkové úvery

Medzi prevádzkové úvery zaraďujeme:

Prevádzkový zabezpečený úver

Banka ponúka prevádzkový úver .na prefinancovanie faktúry, resp. refundovanie faktúry s dobou splatnosti do 3 mesiacov

Kontokorentný úver

Pre nových alebo existujúcich klientov UniCredit Bank s dostatočnými pohybmi na bankovom účte, je rýchly kontokorentný úver to najlepšie riešenie. Na základe bonity klienta sa stanoví výška úveru a financie možno ihneď začať využívať

Finančne zabezpečený úver

Využíva sa na dosiahnutie prostriedkov na ďalšie podnikanie na akýkoľvek účel. Úver poskytuje väčšiu slobodu pri výbere zábezpeky, slúži na oddelenie súkromných financií od podnikateľských a umožňuje použiť nielen vlastné, ale aj cudzie zdroje.

Nie je potrebné byť klientom banky, stačí, ak žiadateľ o úver podniká aspoň 2 roky a má finančnú zábezpeku.

3. EÚ fondy

- Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka,
- Financovanie projektov a poradenstvo.

UniCredit Bank ponúka **tri základné schémy financovania:**

Krátkodobý úver na prefinancovanie časti nákladov vynaložených na obstaranie dlhodobého majetku v rámci PRV.

Strednodobý investičný úver na obstaranie hmotného investičného majetku, predovšetkým na nákup hnutel'ného majetku a menších modernizácií v rámci PRV.

Kombinovaný investičný úver na obstaranie, nadobudnutie hnutel'ného a nehnuteľného majetku v rámci PRV (napr. na ucelené projekty - na výstavbu a modernizáciu fariem, nákup technológií alebo strojov).

4. EÚ priame platby

Slúžia na financovanie prevádzkových potrieb klienta je naviazané na úhradu platby z PPA.

Jednotlivé banky poskytujú široký sortiment úverový produktov. Ich výber závisí od konkrétnych požiadaviek klienta.

Nie je výrazný rozdiel medzi úverovými produktmi jednotlivých bánk. Rozdiel je iba v pomenovaní úverového produktu a v tom, či banka zaraďuje financovanie do úverových produktov. VÚB banka má úvery aj financovanie vedené v 1 zložke, zaraďuje sem aj kreditné platobné karty. Tatra Banka vedie pre Obchodné financovanie, kde zaraďuje aj financovanie agrosektora, samostatnú zložku aj pre EÚ fondy má vytvorenú osobitnú zložku.

UniCredit Bank má v rámci úverov vedené EÚ fondy a financovanie má obsiahnuté v jednotlivých úverových produktoch.

Medzi spoločné črty úverových produktov jednotlivých bánk možno zaradiť:

- poskytovanie bankových záruk,
- poskytovanie úverov na prevádzku firmy,
- poskytovanie bezúčelových úverov,
- poskytovanie úverov na financovanie investičných zámerov a
- poskytovanie úverov pre SVB a SBD,
- financovanie projektov.

Na základe získaných informácií je možné konštatovať, že všetky porovnávané banky zabezpečujú financovanie agrosektora.

4.6 Komparácia podmienok a postupov poskytovania úverov

S prihliadnutím na zistené informácie je možné skonštatovať, že skúmané banky pri poskytovaní úverov postupujú identicky. Rozdiel je v podmienkach poskytovania úverov, ktoré sú uvedené pri jednotlivých úverových produktoch porovnávaných bánk.

V procese rokovania so žiadateľom o úver kladú dôraz na zistenie potrieb klienta – na aký účel úver potrebuje, či má záujem o krátkodobé financovanie (prevádzkový, kontokorentný či splátkový úver) alebo o dlhodobé financovanie (investičný úver na nákup strojov a zariadení).

Na základe zistených potrieb ponúkajú klientovi rozličné úverové produkty.

Následne dochádza k sformulovaniu žiadosti o úver. Žiadateľ je povinný k žiadosti priložiť aj potrebné dokumenty.

Sledujú sa tieto podklady:

- na zistenie identity – výpis zo živnostenského registra alebo z obchodného registra,
- finančné výkazy – pri JÚ: výkaz o príjmoch a výdavkoch, výkaz o majetku a záväzkoch,
 - pri PÚ: súvaha, výkaz ziskov a strát.

Tieto podklady veľa napovedajú o hospodárení podniku, o jeho finančno-ekonomickej situácii.

V rámci podvojného účtovníctva sa pozornosť venuje položkám, akými sú napr. obrat, hospodársky výsledok, majetok používaný pri podnikaní, pohľadávky, záväzky, či investície.

Pri jednoduchom účtovníctve sa sledujú nasledovné ukazovatele, ako sú napr. obrat, hospodársky výsledok a rozdiel príjmov a výdavkov.

V niektorých prípadoch sa vyžaduje vysvetlenie jednotlivých položiek podnikateľom, príp. účtovníkom.

Ak podnik dosiahol stratu, banky zaujíma, prečo došlo k strate. Často sa vyžaduje aj spresnenie výšky pohľadávok a záväzkov.

Pre banky je dôležité poznať obchodných partnerov, s ktorými podnik spolupracuje, teda poznať jeho odberateľov a dodávateľov, či obchoduje jedným alebo s viacerými obchodnými partnermi.

Obchodovanie podniku len s 1 obchodným partnerom môže mať pre podnik katastrofické následky v prípade, že obchodný partner si neplní svoje povinnosti. Čím viac obchodných partnerov, tým je to pre podnik lepšie.

Za dôležité sa považujú záväzky a pohľadávky voči daňovému úradu a sociálnej poisťovni. Banky požadujú okamžité splatenie záväzkov, príp. splácanie formou splátkového kalendára.

Banky sa ďalej zaujímajú ponuku produktov a služieb podniku.

Pre banky je dôležitý prehľad lízingov žiadateľa o úver, úvery poskytnuté v iných bankách, či počet zamestnancov. Dnes už nie je problém zistiť úvery poskytnuté danému podniku, vzhľadom na skutočnosť, že existuje Centrálny register poskytnutých úverov.

Banka vyžadujú výkazy za min. 2 ukončené účtovné obdobia. V určitých prípadoch sa vyžadujú aj priebežné výkazy.

Žiadosť o úver a priložené výkazy sa posielajú oddeleniu rizikového manažmentu. Už v tejto fáze môže dôjsť k zamietnutiu úveru. Všetky údaje z finančných výkazov sa zaevidujú do programu, analytického softvéru, ktorý rozhodne o poskytnutí resp. neposkytnutí úveru a o maximálnej úverovateľnosti daného žiadateľa.

Jedná sa o scoring, ktorý berie do úvahy najmä ekonomické výsledky žiadateľa, ale taktiež aj kvalitatívnu charakteristiku žiadateľa. Banka má k dispozícii špeciálny počítačový program, do ktorého zadáva údaje o klientovi. Výstupom programu scoringu je tabuľka, ktorá vyjadruje umiestnenie klienta do jednej z tried bonity (najlepšia bonita je trieda A).

Za najdôležitejšie sledované ukazovatele banky považujú VI, záväzky a pohľadávky, hospodársky výsledok, úverové zaťaženie, pomer nákladov k zisku, pomer záväzkov k pohľadávkam.

Softvér pracuje na princípe udeľovania určitého počtu bodov jednotlivé sledované ukazovatele. Čím viac bodov, tým je lepší klient pre banku. Je dôležité toto hodnotenie komparovať to s predmetom podnikateľskej činnosti.

Za rizikový odvetvie banky považujú stavebníctvo, nákladná doprava a turizmus.

Tieto odvetvia podnikania sa dajú úverovať, ale je nutné pristúpiť k sprísneniu podmienok.

Na základe rozhodnutia rizikového manažmentu dochádza k schváleniu žiadosti o úver resp. zamietnutiu žiadosti.

Ak je úver schválený, môže banka stanoviť aj dodatočné podmienky, prípadne môže banka poskytnúť menší úver, ako je výška úveru požadovaná žiadateľom o úver.

V prípade, že obe zmluvné strany súhlasia s podmienkami poskytnutia úveru, dochádza k podpísaniu úverovej zmluvy. V úverovej zmluve je uvedený aj spôsob zabezpečenia úveru,

banka sa poisťuje pre prípad nesplatenia úveru. Predmetom zabezpečenia úveru môže byť hnutel'ný majetok, nehnuteľný majetok, blankozmenka, príp. záložné právo.

Predmetom zabezpečenia môže byť aj hotovosť. V tomto prípade sa hotovosť zablokuje na účte. Pre klienta je to výhoda, nakoľko má vlastné finančné zdroje, ktoré si môže dať na terminovaný účet, kde získava výnosy, úroky. Nevýhoda spočíva v tom, že klient nemôže s vloženými finančnými prostriedkami manipulovať.

Nastáva uvoľnenie finančných prostriedkov klientovi zo zdrojov jednotlivých bánk. Klient získava k dispozícii určitý objem finančných prostriedkov, s ktorými môže nakladať v súlade s dodržiavaním podmienok úverovej zmluvy.

Po uvoľnení peňažných prostriedkov dochádza k čerpaniu a splácaniu úveru.

Počas doby poskytnutia úveru prebieha monitoring klienta.

Sleduje sa dodržiavania podmienok, za ktorých bol poskytnutý úver, ako aj zmena predpokladov, za ktorých bol úverový vzťah uzatvorený. Sleduje sa aj aktualizácia hodnoty poskytnutých záruk (hnuteľný majetok, nehnuteľný majetok, zriadenie záložného práva, blankozmenka).

Ak klient nesplní podmienky, za ktorých bola uzatvorená úverová zmluva, banka zruší úver a požaduje predčasné splatenie.

Po spracovaní úverového obchodu, t. j. vyčerpaní úveru sa celú úverovú dokumentáciu aj s originálom blankozmenky k jednotlivým druhom úverov zasiela do Centrálného úverového registra.

Za kompetentnosť úverovej zložky odovzdávanej do Centrálného úverového registra zodpovedá riaditeľ pobočky. Túto zodpovednosť môže delegovať na manažéra pobočky, príp. ďalšieho určeného zamestnanca príslušnej pobočky.

Problémy pri poskytovaní úverov:

- nedostatočné zdroje podniku, nadmerná výška záväzkov podniku,
- pokles obratu,
- nesplácanie pohľadávok včas resp. vôbec,
- pokles tržieb, pokles marže,
- ľudia nechcú založiť svoj majetok, nechcú ručiť, chcú preniesť celé riziko na banku, ale nie na seba,

- príliš veľké množstvo úverov podnikateľov, za výnimku sa považuje ak berie podnikateľ investičný úver, napr. úver na vybudovanie haly, ktorá mu zabezpečí 2-násobok objemu výroby, alebo stroj na zabezpečenie úspory času pri výrobe. Podniku to umožní splácať väčší úver,
- zlý účtovník,
- klienti nadsadzujú svoje potreby, to znamená, že žiadajú o väčší úver ako v skutočnosti potrebujú.

Vplyv krízy na poskytovanie úverov v jednotlivých bankách:

- neustále mapovanie ekonomickej situácie,
- prispôsobovanie sa zmenám v ekonomike danej krajiny,
- neustále sa meniace podmienky poskytovania úverov,
- sprísnenie pri sledovaní vlastných zdrojov vo firme, splácania záväzkov a pohľadávok,
- zníženie limitov na poskytovanie úverov,
- banky postupujú opatrnejšie, prísnejšie sa prihliada na rizikových klientov (z odvetvia dopravy, turizmu a stavebníctva).

5 Záver

V praxi sa rozlišujú tieto 4 základné fázy úverového procesu: identifikácia klienta, získanie informácií, spracovanie návrhu a posúdenie rizika, rozhodovací a schvaľovací proces, príprava úverovej dokumentácie, verifikácia údajov a čerpanie finančných prostriedkov.

Poskytovanie úverov je viazané na splnenie určitých podmienok. Medzi podmienky poskytovania úverov možno zaradiť vymedzenie pojmov, stanovenie všeobecných ustanovení, čerpanie úverového rámca, úverovej linky, úročenie (pevné, pohyblivé), splácanie úverovej pohľadávky, poplatky, zabezpečenie úverového obchodu.

Za jednu z podmienok poskytovania úverov môžeme považovať rating. Rating predstavuje hodnotenie schopnosti konkrétneho dlžníka splácať úver, t. j. hodnotenie pravdepodobnosti, že dlžník splatí dlh. Existujú dva druhy ratingu, t. j. externý a interný rating. Externý rating dávajú ratingové agentúry. Získanie externého ratingu má zvyčajne zmysel len pre relatívne veľké spoločnosti, ktoré emitujú dlhopisy alebo iné cenné papiere na kapitálových trhoch.

Interný rating priradujú banky svojim úverovým klientom. Banky pri určovaní interných ratingov zbierajú informácie od svojich klientov. Mnohé získavajú finančné a iné informácie o svojich klientoch aj od súkromných úverových agentúr a využívajú tieto informácie ako vstupné údaje pre vlastné ratingové systémy.

Každá banka v praxi uplatňuje individuálne postupy pri poskytovaní úverov. V rámci nich však existujú všeobecne platné a uznávané zásady poskytovania úveru. K zásadám poskytovania úveru patria: poskytovanie úverov na osobitný účet, účel poskytnutia úveru, otázka neprevoditeľnosti úveru dlžníkom, platnosť a účinnosť zmluvy.

Viac ako 1,2 milióna klientov a približne 20 % trhový podiel v súčasnosti robia z VÚB druhú najväčšiu banku na Slovensku. VÚB banka vznikla 1. 1. 1990 vyčlenením komerčných aktivít pre firemných klientov na území SR zo Štátnej banky československej. V roku 2001 získala väčšinový podiel vo VÚB banke významná talianska banková skupina IntesaBci (dnes Intesa Sanpaolo). V roku 2009 sa stala najoceňovanejšou slovenskou bankou. Za banku roka ich označil nielen ekonomický časopis Trend, ale aj prestížne zahraničné magazíny The Banker a Euromoney. VÚB, a. s. ponúka široký sortiment úverov a ďalších foriem financovania, ktoré vie navzájom kombinovať a prispôbovať potrebám klienta. V úverovej činnosti sa banka zameriava najmä na podporu rozvoja malého a stredného podnikania, proexportných zámerov.

VÚB banka poskytuje nasledovné hlavné typy úverových produktov pre MSP:

1. Podnikateľská úverová linka,
2. Profiúvery,
3. Komerčné úvery,
4. Podpora rozvoja podnikania,
5. Financovanie poľnohospodárov.

Tatra banka vznikla v roku 1990 ako prvá súkromná banka na Slovensku. V súčasnosti je členom RZB Group a jednou z najúspešnejších dcérskych spoločností Raiffeisen Banking Group v rámci priestoru strednej a východnej Európy. Je modernou univerzálnou bankou s komplexnou ponukou bankových služieb a riešení v oblasti spravovania financií pre firemných aj individuálnych klientov. Tatra banka je v súčasnosti treťou najväčšou a dlhodobo najefektívnejšou bankou na Slovensku.

Tatra Banka ponúka nasledovné typy úverových produktov určené pre malé a stredné podnikanie:

1. Podporné programy,
2. Financovanie malých a stredných podnikateľov,
3. Rýchly úver so zárukou SZRB,
4. BusinessÚver^{TB} Expres,
5. BusinessÚver^{TB} Comfort,
6. Financovanie obnovy bytového fondu,
7. Bezúčelový úver^{TB} Garant,
8. Krátkodobé financovanie,
9. Strednodobé a dlhodobé financovanie.

Banka realizuje aj financovanie agrosektora.

UniCredit Bank Slovakia a. s. vznikla fúziou UniBanky, a. s. a HVB Bank Slovakia a. s. v apríli 2007. Obe banky už predtým pôsobili na slovenskom trhu vyše 17 rokov a vybudovali si výnimočné renomé v niekoľkých oblastiach. Zlúčením dvoch bánk s rozdielnou stratégiou sa vyprofilovala nová, univerzálna banka so silným zameraním na retailové bankovníctvo, ktorá patrí medzi lídrov v oblasti privátneho a firemného bankovníctva. Zaradila sa medzi kľúčových hráčov na slovenskom bankovom trhu. Prostredníctvom jednej z najširších pobočkových sietí na Slovensku sme klientom nablízku vo všetkých regiónoch. Pokrýva

finančné potreby individuálnych klientov, podnikateľov a firiem. Ponúka tiež exkluzívne služby pre klientov privátneho bankovníctva. UniCredit Bank patrí k lídrom vo financovaní firiem na slovenskom trhu. Obsluhuje všetky segmenty trhu.

UniCredit Bank ponúka nasledovné druhy úverových produktov pre malé a stredné podniky:

1. Investičné úvery,
2. Prevádzkové úvery,
3. EÚ fondy,
4. EÚ priame platby.

Banky ponúkajú široký sortiment úverov a ďalších foriem financovania, ktoré je možné navzájom kombinovať a prispôbovať potrebám klienta. Osobitný prístup sa venuje významným firemným klientom a firmám s medzinárodnou účasťou. Jednotlivé banky sú spoľahlivými partnermi pre malé a stredné podnikanie, ktorí sa snažia klientom vždy vyjsť v ústrety. Pomáhajú jednoduchšie zrealizovať projekty, zhodnotiť finančné prostriedky a zefektívniť podmienky podnikania.

Cieľom je plne uspokojiť bankové požiadavky v oblasti financovania podnikateľských aktivít. Starajú sa o to pokrytím investičných potrieb a efektívnou správou financií najmä formou výhodných balíkov služieb. Každý klient má svojho bankového poradcu v ktoromkoľvek regióne Slovenska. Jednotlivé banky poskytujú široký sortiment úverových produktov. Ich výber závisí od konkrétnych požiadaviek klienta.

Nie je výrazný rozdiel medzi úverovými produktmi jednotlivých bánk. Rozdiel je iba v pomenovaní úverového produktu a v tom, či banka zaraďuje financovanie do úverových produktov.

VÚB banka má úvery aj financovanie vedené v 1 zložke, zaraďuje sem aj kreditné platobné karty.

Tatra Banka vedie pre Obchodné financovanie, kde zaraďuje aj financovanie agrosektora, samostatnú zložku aj pre EÚ fondy má vytvorenú osobitnú zložku.

UniCredit Bank má v rámci úverov vedené EÚ fondy a financovanie má obsiahnuté v jednotlivých úverových produktoch.

Medzi spoločné črty úverových produktov jednotlivých bánk možno zaradiť:

- poskytovanie bankových záruk,
- poskytovanie úverov na prevádzku firmy,

- poskytovanie bezúčelových úverov,
- poskytovanie úverov na financovanie investičných zámerov a
- poskytovanie úverov pre SVB a SBD,
- financovanie projektov.

Na základe získaných informácií je možné konštatovať, že všetky porovnávané banky zabezpečujú financovanie agrosektora.

S prihliadnutím na zistené informácie je možné skonštatovať, že skúmané banky pri poskytovaní úverov postupujú identicky. Rozdiel je v podmienkach poskytovania úverov, ktoré sú uvedené pri jednotlivých úverových produktoch porovnávaných bánk.

Problémy pri poskytovaní úverov:

- nedostatočné zdroje podniku, nadmerná výška záväzkov podniku,
- pokles obratu,
- nesplácanie pohľadávok včas resp. vôbec,
- pokles tržieb, pokles marže,
- ľudia nechcú založiť svoj majetok, nechcú ručiť, chcú preniesť celé riziko na banku, ale nie na seba,
- príliš veľké množstvo úverov podnikateľov, za výnimku sa považuje ak berie podnikateľ investičný úver, napr. úver na vybudovanie haly, ktorá mu zabezpečí 2-násobok objemu výroby, alebo stroj na zabezpečenie úspory času pri výrobe. Podniku to umožní splácať väčší úver,
- zlý účtovník,
- klienti nadsadzujú svoje potreby, to znamená, že žiadajú o väčší úver ako v skutočnosti potrebujú.

Vplyv krízy na poskytovanie úverov:

- neustále mapovanie ekonomickej situácie,
- prispôbovanie sa zmenám v ekonomike danej krajiny,
- neustále sa meniace podmienky poskytovania úverov,
- sprísnenie pri sledovaní vlastných zdrojov vo firme, splácania záväzkov a pohľadávok,
- zníženie limitov na poskytovanie úverov,
- banky postupujú opatrnejšie, prísnejšie sa prihliada na rizikových klientov (z odvetvia dopravy, turizmu a stavebníctva).

6 Zoznam použitej literatúry

1. BALKO, Ladislav. 2001. *Finančné právo*. Bratislava: EPOS, 2001. 159 s. ISBN 80-8057-437-5.
2. BEŇOVÁ, Elena a kol. 2005. *Financie a mena*. 1.vyd. Bratislava: Edícia Ekonómia, 2005. 373 s. ISBN 80-2251659-7.
3. DOVALOVÁ, Iveta. 2001. *Aktuálne problémy a možnosti financovania poľnohospodárstva SR úverovými zdrojmi*. In: *Faktory podnikovej úspešnosti – Medzinárodná vedecká konferencia*. Nitra: Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, 2001. 21 s. ISBN 80-7137-972-7.
4. DOVALOVÁ, Iveta. 2001. *Analýza finančnej situácie podniku ako základ hodnotenia bonity úverového klienta*. In: *Zborník vedeckých prác z medzinárodnej vedeckej konferencie doktorandov*. Nitra: Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, 2001. s. 26-29 ISBN 80-7137-971-9.
5. GRÚŇ, Ľubomír. 2001. *Bankovníctvo a poisťovníctvo*. Bratislava: Eurounion, spol. s r. o., 2001. 163 s. ISBN 80-88984-25-4.
6. GURČÍK, Ľubomír. 2004. *Podnikateľská analýza a kontroling*. 2. vyd. Nitra: Slovenská poľnohospodárska univerzita, 2004. 163 s. ISBN 80-8069-449-4.
7. HACHEROVÁ, Žofia - BOJŇANSKÝ, Jozef - HULÍK, Richard. 2003. *Majetok a kapitál v podnikoch poľnohospodárskej prvovýroby*. Nitra: Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, 2003. 102 s. ISBN 80-8069-296-3.
8. HAMBÁLKOVÁ, Mária. 2002. *Komerčná činnosť*. Nitra: Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, 2002. 197 s. ISBN 80-8069-039-1.
9. HORVÁTOVÁ, Eva. 2000. *Bankovníctvo*. Bratislava: Súvaha, 2000. 267 s. ISBN 80-88727-42-1.
10. JÍLEK, Josef. 2000. *Finanční rizika*. Praha: Grada Publishing, 2000. 640 s. ISBN 80-7169-579-3.
11. KLÁSEKOVÁ, Martina. 2005. *Vernosť a zvyky klienta sú čoraz dôležitejšie*. In: *Trend*, roč. 2005, 2005, č. 9, s. 22-23. ISSN 1335-0684.

12. KOŠČO, Tibor - SZOVICS, Peter - ŠEBO, Alexander - TÓTH, Marián. 2006. *Podnikové financie*. Nitra: Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, 2006. 194 s. ISBN 80-8069-725-6.
13. KOŠČO, Tibor. 2004. *Financie a mena*. Nitra: Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, 2004. 116 s. ISBN 80-8069-386-2.
14. KOVALČÍK, Ján. 2004. *Výnosy bánk z poplatkov stúpajú, z úrokov zatiaľ neklesli*. In: Trend Top vo finančníctve, roč. 2004, 2004, č. 23, s. 8 – 9.
15. LISÝ, Ján a kol. 2003. *Ekonomía, Všeobecná ekonomická teória*. Bratislava: Edícia Ekonomía, 2003. 508 s. ISBN 80-89047-75-0.
16. MAKÚCH, Jozef a i. 1994. *Komerčné banky: Bankové operácie a styk s bankou*. Bratislava: SOFA, 1994. 159 s. ISBN 80-85752-07-7.
17. MERVANT, Pavel a kol. 1967. *Slovník světové ekonomiky*. Praha: Svoboda, 1967. 424 s. ISBN 25-093-67.
18. MICHNÍK, Ľubomír - ŠÍBL, Drahoš - SMREKOVÁ, Marta. 1995. *Ekonomická encyklopédia*. Bratislava: SPRINT, 1995. 630 s. ISBN 80-967122-2-5.
19. PEARCE, David William. 1992. *Macmillanův slovník moderní ekonomie*. Praha: Victoria Publishing, 1992. 550 s. ISBN 80-85605-42-2.
20. PETRENKA, Ján – SOBEKO, O. 1994. *Financie a mena*. Bratislava: Súvaha, 1994. 117 s. ISBN 80-88727-07-3.
21. PETRJÁNOŠOVÁ, Božena. 1995. *Podnikanie a banky*. Bratislava: FITR- Firma & Trh, 1995. 195 s.
22. POTOCKÝ, Rastislav. 2000. *Finančná matematika*. 2. vyd. Bratislava: Univerzita Komenského, 2000. 80 s. ISBN 80-223-1492-7.
23. SAMUELSON, Paul A. - NORDHAUS, William D. 2000. *Ekonomía*. 16. vyd. Bratislava: ELITA, 2000. 820 s. ISBN 80-8044-059-X.
24. SERENČEŠ, Peter. 2006. *Financie a mena*. Nitra: Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, 2006, 182 s. ISBN 80-8069-768-X.
25. SERENČEŠ, Peter. 2008. *Bankové operácie*. Nitra: Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, 2008, 274 s. ISBN 978-80-8069-993-2.

26. ŠLOSÁR, Rudolf - ŠLOSÁROVÁ, Anna - MAJTÁN, Štefan 2002. *Výkladový slovník ekonomických pojmov*. 3. uprav. vyd. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 2002. 255 s. ISBN 80-08-03334-7.
27. VAVŘINKOVÁ, Jana. 2008. *Nákladové úvery*. In: *Trend*, 2008. č. 7 s.74, ISSN 1335-0684.
28. VLACHYNSKÝ, Karol a kol. 2006. *Podnikové financie*. Bratislava: Edícia Ekonómia, 2006. 482 s. ISBN 80-8078-029-3.
29. Zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a doplnení niektorých zákonov
30. Zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a doplnení niektorých zákonov
31. Interné materiály a dokumenty Všeobecnej úverovej banky

Internetové zdroje

1. http://ec.europa.eu/enterprise/newsroom/cf/document.cfm?action=display&doc_id=1230&userservice_id=1&request.id=0 (10. 2. 2010)
2. <http://www.derivat.sk/index.php?PageID=1404> (9. 12. 2009)
3. <http://www.derivat.sk/index.php?PageID=1379> (4. 4. 2010)
4. http://www.derivat.sk/files/konferencia_forfin2009/Klimikova.pdf (4. 4. 2010)
5. <http://www.finance.sk/uvery-a-pozicky/informacie/informacie/zakladne-informacie/> (9. 12. 2009)
6. <http://www.finance.sk/bankovnictvo/zakony/o-bankach/> (9. 12. 2009)
7. http://www.financnik.sk/financie.php?did=ekonomicky-slovník-vysvetlenie-pojmu&dict=430&page_slovník=1 (9. 12. 2009)
8. http://sk.wikipedia.org/wiki/Banka_%28in%C5%A1tit%C3%BAcia%29 (9. 12. 2009)
9. www.tatrabanka.sk (7. 4. 2010)
10. www.unicreditbank.sk (7. 4. 2010)
11. www.vub.sk (7. 4. 2010)